



# Oroszházi HARANGSZÓ

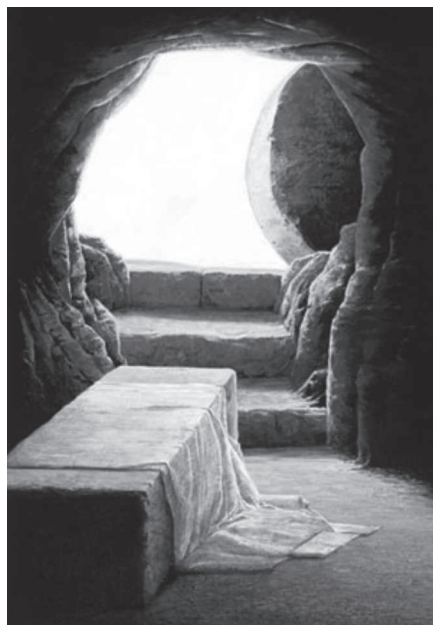
XXI. évfolyam 1. szám · 2014. húsvét

## Mit keresitek a holtak között az élőt?

A sír üres. Ismeretlen, fénylő ruhájú alakok jelennek meg a hajnali sötétségben: minden másképpen van, mint ahogyan arra számítani lehetett. Így tudósít Lukács a hét első napjáról, arról a napról, ami az élet diadalát kiáltotta bele a világba. Ennek ellenére nincs fényözön, nincs diadalmas győzelmi jelenet, szemet vakító látványosság, hanem csak tátongó üresség, egyszerű szavú hírnökök, és végtelenül nagy, belső megrendülés. És mégis, ez a mulandó ember számára adható legboldogtóbbról üzenet díszlete. Mert nem kell több külsőség, hiszen királyt és koldust, szabadot és szolgát, fehérét és feketét, egykor voltat és jövőben világra születőt: mindenkit érint, ami történt. Mindenki leghétköznapibb, legelembibb, legdrágább sajátját: az életét.

Elég a díszlet, mert ott van a tátongó üresség, a sír tátongó üressége. Azé a síré, ami magába zárta a kint, a bűnt, a halált, a legnagyobb ellenség győzelmét. Elerőtlenedett, megüresedett a kín, a bűn, a halál. Az otromba, nagy kő nem tudta a levegőt, a fény elől elzárni azt az erőt, amely képes volt elerőtleníteni, megüresíteni mindazt, amitől mindenki fél, amit mindenki legyőzhetetlennek tart, ami megkeserít minden edeset, megszomorít minden örömet, töredékessé tesz minden teljeset. A feltámadás ereje mindennél nagyobb, mert az életet maga a mindenható, teremtető Isten alkotta a létezés legnagyobb csodájának, és csodálatos teremtményét nem hagyta legyőzve, vesztesen, kismiszve.

Elég a díszlet, mert ott vannak a hírnökök, akik egyszerű szavakkal közlik a tény: „Nincs itt, hanem feltámadt”. Elemi erejű üzenet ez, amely megérdemli, hogy ne csak néhány, a hajnali csendbe enyésző szó legyen Arimátiai József sírkertjében, hanem



szerte a világon, tér és idő minden korlátját átlépve felerősödjön, és eljusson mindenhová. Nincs itt! Nem vár bebalzsamozásra, az enyészet megfékezésére tett szárnyaszegett igyekezetünkre. Nincs itt! Nem vár az emberi emlékezet minden színes képet, szót, gondolatot lassan elszűrő végső amné-

ziájára. Nincs itt! Ez a két egyszerű szó győzelmi hírré válik húsvét hajnalán, ami meg-elevenít minden további szót, amit a Mester kegyelemről, irgalomról, áldozatról, szerezetről, az igazi, benne megragadható emberi életről szólt.

Elég a díszlet, mert ott van a lukácsi jelenetben a nem látható, de az első tanúkban meg-levő nagy, belső megrendülés. Minden megváltozott, mert minden igaz volt, amit Jézus mondott. Hiába nyílt meg a jerikói vak szeme, ő másik ember volt, a csoda vele történt. Hiába ehttek az ötezernek adott kenyérből és halból, a másnap éhségét már át kellett élniük. Hiába, ha nem pecsételte volna meg a hét első napjának hajnala azt, amit mindig mondott nekik: „az Emberfiának bűnös emberek kezébe kell adatnia, és megfeszíttetnie, és a harmadik napon feltámadnia”. Van értelme a szenvedőhöz való le-hajlásnak, a szeretetnek, az áldozatnak, mert élet, örök élet fakad belőle.

Sokszor a halotti balsamot vivő asszonyok sötétes botorkálásával keresséülünk múltból jövőt, valami kézzelfogható maradványból, töredékből remélt újat, teljességet. Véges, mulandó kacatok között reméljük megtalálni a kincset, pedig végtelen és örök ige adatott nekünk, amit az ideai húsvét is felragyogtat számunkra: Mit keresitek a holtak között az élőt? Ne keressétek! Ő feltámadt, él, és itt van veletek! Csak emeljétek fel a tekinteteket porról, sírról, halálról: és meglátjátok őt.

ÖRDÖG ENDRE



**Mindenkinek áldott feltámadási ünnepet kíván  
az Oroszházi Evangélikus Egyházközség!**



# Áldott megkötözöttség

Egy oltárkép van az emlékezetemben. Jézus alakja látszik rajta. A templom bizonyos pontjáról, a padban ülve felelem tekintetemet, és a festményen az alakot csak válltól lefelé látom. Délélőtti napsütésben Jézus fejét-arcát beragyogja, egyúttal eltakarja a fény a szemlélődő elől. Különleges érzés. Keresem Jézus szemeit. Szelíd, szenvedéssel teli, bátor tekintetét áhítom, hogy ilyenkor bőjtben az önvizsgálat mélységéből magasra emeljen.

De ezt most nem kaphatom meg! Kényelmentlenül érzem magamat, fészkalódok, míg nem figyelmemet leköti a kép egy másik – jól látható – részlete. Jézus testét egybeszórt, durva köntös takarja. S megragad kezeinek látványa. Jézus csuklójára vastag kötelek fonódnak. Először szánakozom a látványon. Szegény Jézus! Ő a legyőzött, a megkötözött, a rab, a vádlott, a tehetetlen. Kezeit fogva tartják a durva kötelek. Remény sincs a szabadulásra. Tehetetlenül hanyatlik le a válla. Az egész képrészlet lehangoló, szomorúságot és reménytelenséget szólintat meg bennem.

Az istentisztelet előtti csendben fülemben cseng a passió szövege, dallama, miközben szomorúan szemlélem Jézus kezeit. A gúnyos hangvétellű sor: „Üdvözlégy, zsidók királya!” És a tömeg üvöltése: „El vele, el vele! Feszítsd meg őt!”

A képen egyedül Jézust jelenítette meg a festő. Se Pilátus, se a tömeg, se egy árva katoná, de még egy dárдавég sem látható. Így van előttem a magányos Jézus alakja, és a szenvedéstörténet ezen apró, eddig jelentéktelen eseménye.

Mit jelent nekem Jézus megkötözött keze? Mit a vastag kötélfontat? És ennek a „látványnak”, meditációs alapnak mi a hatása ez évi bőjtömre?

Nem szokványos ábrázolás. Nem szokványos megvilágítás. Gyakoribb Jézus áldó, imádkozó vagy segítő kezét megformálni. Ideálisabb Jézust csoda közben tetten érni, vagy az Istennel való bensőséges beszélgetését megragadni. Oltárkép alaptémájául nem ritkán választják az utolsó vacsora jelenetét. Alakja erőt és szabadságot sugároz. Isteni jelenléttel telítődik a kép. A keze szabad. Bármit tehet. De itt nem!

Lassan megfogalmazódik bennem a kép fő mondanivalója, bár szavakat még nem találok hozzá. Az az érzésem, az isteni jelenléti és hatalom itt is üzenet a szemlélő felé, mert Jézus bármikor elszakíthatná a durva köteleit. Olyan erővel bír, mint hajdan Sámson... vagy még annál is nagyobb. Számára a megkötözöttség nem jelent rabságot, pontosabban nem rabságot jelent. Lelki szemeim előtt megjelenik Jézus tekintete, tüzes, bátor szemsugara. Kezei megkötözöttsége ellenére Jézus a legszabadabb minden teremtmény között. Mert „rabsága” önként vállalt áldozat, nem a tehetetlenség szolgálása. Mivel Ő Isten fiaként megtehetné, hogy több légiónyi angyal segítségét kérje. Könnyedén megszabadulhatna, de nem teszi! Mert önként vállalt rabsága Isten tervébe illeszkedik, pontosabban ez illik Isten terveibe.

A katonák, Júdás, Pilátus, Heródes és a nagytanács tagjai csupán kellékek, mellékszereplők, elhanyagolhatóak. Látszólag kezükben a hatalom, náluk az erő, lehetőségeik emberi szemmel nézve szinte korlátlanok a kiszolgáltatott Jézus felett. De az áruló, a fogva tartó, a vádoló, a gúnyolódó hatalmát csak addig gyakorolhatja, amíg Isten megengedi, mert korlátot szab nekik.

Jézus engedi megkötöztetni magát. A kötélfontatban ott látom saját bűneimet, hi-

báimat, töredékességemet. Minden jól induló, de félresikerült tettemet, mondatomat. Szenvetéséhez én is hozzáadtam valamit, ezért érint meg engem az önfeláldozása. Jézus kezét most nem emeli áldásra, nem imádkozik, nem készül csodat tenni. Mégis úton van a legnagyobb áldás és csoda. Úton van a megváltás felé. Úgy néz ki, hogy elindult a lejtőn. Hatalmat gyakorolnak felette, és ennél már csak rosszabb lehet. Kiszolgáltatott, tehetetlen...

Hányszor hallunk megkötözött kezekről, gondolatokról az önsajnálát mocsarából, a bénító bűnök mélységéből, a feldolgozatlan traumák fogságában. Félelmek és szorongások alkotják a kötélfontat, ki tudja, hány rostból sodorják? Neveltetésünk, szocializációnk, külső körülményeink, de belső irányultságunk is erősítheti vagy gyengítheti a kötelet.

Nekünk nincs isteni hatalmunk, hogy megszabaduljunk. Megkötözöttségeink fenyegető ellenségeként tekerednek csuklónkra, tehetetlenségünkhöz nem fér kétség. Egyetlen menekülési útvonal járható az ember számára. Mi valóban rabságban vagyunk, de éppen Jézus megkötözött csuklói és önként felvállalt, elszenvedett rabsága mutatja meg a szabadulás útját. Mert amikor lefelé indul, amikor azt gondolnánk, hogy kudarcot vall, hogy legyőzötet, akkor viszi véghez a bűn, a halál és a pokol feletti győzelmet.

Áldott megkötözöttség, önként vállalt szenvedés ez, melynek gyümölcse erősíti hitemet ebben a bőjtben és életem minden napján!

IHÁSZ BEATRIX



## A Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat felajánlja

idős vagy megromlott egészségi állapotú, rászoruló orosházi lakosoknak  
– küldetésének megfelelően felekezeti, világnézeti hovatartozástól függetlenül –

### hétköznapi étkeztetési szolgáltatását,

akár elviteles, akár kiszállítással formában. A szolgáltatás díja kiszállítással 680 Ft/adag, amelyből a Szeretetszolgálat a kiszállítás díját (55 Ft) átvállalja, így **egy adag ebéd 625 Ft.**

Szociális helyzetűtől függően a díj egyéni megállapodással csökkenthető.

Biztatunk mindenkit, hogy éljen a lehetőséggel vagy adja tovább környezetében ennek hírét.

Igényt bejelenteni személyesen a szeretetszolgálatnál (Thék Endre u. 2.),

vagy telefonon (a 06 68/412-402-es, illetve 06 20/770-0456-os számon) lehet.

## Kié a hatalom?

**B**izonyára sokan látták Mel Gibson „Passió” című filmjét, amely 2004-es bemutatását követően bejárta a világot. Számos elismerésben is részesült, hatását tekintve pedig minden idők legsikeresebb vallásos témájú filmjeként került be a köztudatba – és a Guinness-rekordok könyvbe is.

Hasonlóképpen megrázta a közvéleményt egy jóval korábbi alkotás, nevezetesen a „Jézus Krisztus Szupersztár” című musical, amely a maga idejében meghökkentően újszerű módon mutatta be Megváltónk szenvedéstörténetét. A színpadi mű németországi premierjének főszereplője, Reiner Schöne sokat mesélt erről a különös szerepről, arról, hogy milyen érzés Isten fiát játszani a színpadon. „Képzelted” – mondta egyszer –, „már önmagában mekkora testi igénybe vételnek vagy kitéve, miközben végigcsinálod a keresztre feszítést”. Ez bizonyára igaz, ám Reiner Schöne az előadás után elvonult az öltözőjébe, megihatott egy sört, lefürdött, ráadásul fizettek is neki érte. Jézusnak mindez nem adatott meg. Nála nem ért véget az előadás. Ott kellett maradnia a kereszten, míg az utolsó csepp vére is ki nem csordult. Sör helyett ecetet vittek neki. Végül pedig nem kapott fizetést, hanem Ő fizetett vérével az emberiség bűneiért. Valakinek ugyanis rendeznie kell a számlát.

Vagy mi fizetünk egy napon a pokolban, vagy Jézus fizet helyettünk a kereszten. És Ő ezt már megtette – érted. Ismersz még valakit, aki odaadta az életét te érted? Mondd, tehet-e az Isten annál többet, mint hogy feláldozta a saját fiát érted? Kell-e ennél több bizonyíték Isten szeretetére? Mi kell még ahhoz, hogy megértsd, mennyire fontos vagy Neki, és mennyire szeret téged?

### A jászoltól a kereszti

Hosszú volt az út, amely nagypéntekhez vezetett. Az egész egy eldugott kis istállóban kezdődött, egy jászolban, ahol az emberré lett Isten világra született. Sokgyermekes családban felnövekedve, édesapjával együtt ácsként dolgozott egy tanyán. Könyveket nem írt, egyetemen nem tanított, pártot nem alapított. Nem volt hadserege, személyes testőrsége, de még pénze sem. Az az ember, akinek a születéséhez ma az éveinket számítjuk, és akit ma is milliók követnek, semmilyen vagyonnal nem rendelkezett. A világ szemében senki volt, nem tudott egzisztenciát felmutatni. Különös, hogy Ő maga mégis sokakat gazdaggá tett. Egyszer

elmondta, hogy még saját ágya sincs, ahová a fejét lehajthatná. Kibérelt istállóban született. Kölcsönkapott csónokban prédikált. Kölcsönvett számon vonult be Jeruzsálembe. Az utolsó vacsorához, hogy megadja a módját, tanítványai segítségével termet kellett bérelnie. A sír, ahová temették, másé volt. Semmit sem kívánt saját maga számára. Az egyetlen dolog, amire igényt tartott és igényt tart ma is: az emberi szív.

Ő, hányan vannak, akiknek a szívében nincs hely Jézus számára! Pedig ha Ő több helyet kaphatna, a problémáknak kevesebb maradna. Ha volna mit adnunk neki, Ő bizonyosan elvenne gondjaink terhéből. Jézussal kapcsolatban mindig az a kérdés: Kié a hatalom? Mondd, ki az úr a te életed házában?



### Kié a hatalom?

Kortársai közül a legtöbben nem voltak hajlandók Jézust úrként elismerni. Hogy valaki Isten fiának mondja magát és hogy ő az egyetlen út az Atyához, sokaknál kiverte a biztosítékot. Árulással és hamis vádakkal perbe fogták. Az „akció” sikerrel zárult, az ítélet: halál. Az akkori kor szokásának megfelelően úgy tették el láb alól, hogy felszegezték egy kereszt alakú fára. Ott, Jeruzsálem külterületén, egy szemétdombon hagyták a tűző napon szenvedni, míg végül összeomlott a vérkeringése és megfulladt.

Tőle jobbra és balra – díszes templomi gyertyák helyett – két elvetemült bűnöző. Mi járhat most az ő fejükben? Mit tehetnek még, életük utolsó perceiben? Átkozódn

kezdenek vagy imádkozni? Egyikük az utóbbit választotta, amikor így szólt: „Jézus, emlékezz meg rólam, amikor eljössz királyságodba”. Képzeld csak el ezt a jelenetet! Egy bűnöző, aki kicsavarodva a kereszten lóg, az utolsó pillanatban odafordul Jézushoz, aki szintén a kereszten függ, és arra kéri, hogy halála után bemehessen Isten országába. Micsoda hit! És erre Jézus, a nagy emberhalász csak ennyit mond: „Még ma velem leszel a Paradicsomban”. Az első ember, aki Jézus kereszti által megmenekült, ez a lator, békességgel a szívében ment el. A másik nem élt ezzel a lehetőséggel. Átkozódva és szitkozódva, bűneinek terhét magával cipelve menetelt egyenesen a pokolba. Pedig ő is ugyanolyan közel volt Jézushoz. A kereszt ott a Golgota csúcsán ma is drámai módon kettéosztja az emberiséget hívőkre és nem hívőkre, megmentettekre és elvesztettekre. Te melyik táborba tartozol?

### Van kiút

Jézus azért jött, hogy megkeresse és megmentse az elvesztetteket. Nincs az az elvetemült bűnös, gyilkos, alkoholist, drogos, parázna vagy pedofil, akin Ő ne könyörülne. Mindegy, milyen mélyre süllyedtél, Jézus megmentő szeretete az emberi bűn legelrejtettebb zugaiba is elér. Ő, aki még saját gyilkosaiért is imádkozott, mindenkinek személyválogatás nélkül megbocsát, aki kéri tőle.

Magas épületekre villámhárítókat szerelnek, hogy ha jön a csapás, elvezesse a feszültséget a földbe, és az épület megmenekülhessen. Isten büntetése és az ember közt Jézus volt a villámhárító. Magára vette az ítéletet, hagyta, hogy végigszántsön testén a villámcsapás, csak hogy mi megmenekülhessünk. Őt sújtotta az, ami minket kellett volna, hogy sújtsjon. De aki odaáll a kereszt alá, biztonságban van. Megmenekült! A Bibliában ezt így olvassuk: „Aki segítségül hívja az Úr nevét, üdvözül.”

A világot nem a magukat istennek képzelő emberek irányítják. A világ sorsa Isten kezében van, aki nem szégyellt emberré válni. Jézus kezében, amelyet átszegeztek, én értem, éniattam. Ezzel a kézzel vette le rólam a bűnt és ezzel tartja kézben a jövőmet. Ezer okom lenne rá, hogy miért félek a jövőtől. Az egyetlen, amiért nem félek a jövőtől: Jézus Krisztus.

Dr. Theo Lehmann nyomán fordította:  
BÁNKI-HORVÁTH GYÖRGY

# Nincs akadály

„Áron is vegyétek meg az alkalmakat!”

[Ef 5,16]

Sokszor valamilyen akadály gördül az elé, hogy részt vegyünk az istentiszteleten. Ilyen akadály lehet az időjárás is. Ha hideg van, akkor az az akadály, ha hőség, akkor meg az. Télen a közlekedés nehezebbé válik. Ha leesik a hó, még a legmodernebb országokban is megbénul az élet. A korábbi évszázadokban, bizonyos időszakokban szinte lehetetlen volt a közlekedés, az emberek mégsem estek kétségbe. A nehézségek, a bajok meggedzették őket. Ma számtalanszor hivatkozunk arra, hogy nem ideálisak a körülmények, ezért nem lehet ezt vagy azt elérni. Korábban sokkal nehezebb volt, mégsem siránkozott a többség, hanem ment és tette a dolgát. Napjainkban sok ember elérhetetlennek látszik az evangélium által, mivel mindenféle kifogást felhoznak, hogy miért nem tudnak keresztyénként élni. A valódi keresztyének élete mindig is nehéz volt, a világ akkor sem fogadta őket tárt karokkal.

Aki keres, az talál, mondta Jézus. Így volt ez Charles Haddon Spurgeon életében is, akit ma a prédikátorok fejedelmének neveznek. Fiatalon vágott arra, hogy megjelje bűnei bocsánatát, de békességet sehoh sem talált. Sorra járta városa templomait, felekezeti, de eredménytelenül. Nem hirdettek tévtanítást egyikben sem, ki-ki a maga hitvallásához ragaszkodva hirdette az evangéliumot, ám egyik sem volt megszólító erejű.

1850. január 6-án is templomba indult Spurgeon, de hóvihar lepte meg, így bemenekült egy közeli mellékutcába, ahol egy kis metodista kápolna állt. Éppen istentisztelet kezdődött egy maroknyi csapatnak, s még a lelkésznek sem sikerült megérkeznie a nagy hóviharban, ezért egy gyülekezeti tisztségviselő állt fel a szószékre, aki bár iskolázatlan volt az ékesszólásban, mégis rajta keresztül szól az Isten Spurgeonhoz. Az ige-hirdető Ézsaiás könyve 45,22 alapján hirdette az evangéliumot: „Rám figyeljétek a föld legvégéről is, és megszabadultok, mert én vagyok az Isten, nincs más!”

„Kedves barátaim, ez valóban egy nagyon egyszerű szöveg. Azt mondja: Nézzetek! Nos, a nézés nem túlságosan fájdalmas vagy megerőltető. Még az ujjadat vagy a lábdat sem kell megemelni érte. Csak nézzetek! Az embernek nem kell egyetemet vé-

geznie ahhoz, hogy megtanuljon nézni. Mindenki képes nézni, még egy gyermek is. Közületek sokan önmagukra néznek, de annak nincs semmi értelme, hogy oda pillantsunk. Önmagatokban soha nem fogtok vigasztalásra lelteni. Néhányan Istenre, az Atyára néznek. Nézzetek csak egyre jobban őrá! Jézus Krisztus azt mondja: Nézzetek, figyeljétek rám! Néhányan közületek azt mondják: Várnunk kell, míg a Szellem munkálkodik bennünk. Most ne törődj ezzel! Nézz Krisztusra! A szöveg ezt mondja:



Figyeljétek rám! Figyeljétek rám, a kereszten függök! Figyeljétek rám, meghaltam és eltemettek! Figyeljétek rám, ismét feltámadok! Figyeljétek rám, felmegyek a mennybe! Figyeljétek rám, az Atya jobbján ülök! Ő, te szegény bűnös, figyelj rám! Nézz rám!”

Amikor a szónok idáig jutott, ránézett Spurgeonre, mintha ismerné annak teljes szívét, és így kiáltott: „Fiatalember, Ön nagyon nyomorultul néz ki, és egyre nyomorultabb lesz – nyomorult az életében és nyo-

morult a halálában, ha nem engedelmeskedik ennek az Igének. De ha most, ebben a pillanatban engedelmeskedik, akkor megmenekül.” Azután magasra emelt kezekkel így kiáltott: „Fiatalember, nézz Jézus Krisztusra! Nézz! Nézz! Nézz! Nem kell más tenned, csak nézned, és élni fogsz.” Spurgeon hirtelen maga előtt látta a megváltás útját, és teljesen eltöltötte ez a gondolat. Nem is tudta, hogy a szónok még miről beszélt. A „nézz” szó számára a legszebb szó lett, amely élő hitre vezette őt. Ugyanazt élte át, mint az izraeliták, amikor feltekintettek a rézkígyóra. Feltekintett Krisztusra, a Megfeszítettre, és azonnal megmenekült. Szívéről eltűnt a fátyol és a sötétség, úgy látta Krisztust, mint a fényes Napot. A „nézz” szó számára a világ legszebb szava lett. A dicsőséges Megváltó annyira megragadta, hogy könnyesre tudta volna nézni a két szemét. Képes lett volna felállni és énekelni a drága vérről és az egyszerű hitről Krisztusban, annyira nyilvánvalóvá lett számára az áttörés a világ Megváltójába vetett élő hithez. Spurgeon számára az a nap az örök élet kezdetének napja lett. Nem azt nézte, hogy nincs szép időjárás, nem azt nézte, hogy átfázott és átázott. Nem azt nézte, hogy kis létszámú a gyülekezet. Nem azt nézte és hallgatta, hogy kissé hamisan énekelnek az emberek, hanem Jézusra nézett, így örök üdvössége lett. Ezek után ő maga is beállt az emberhalászok szolgálatába. Rajta keresztül Isten sokakat elhívott az örök életre. Isten adja, hogy mi se a körülményekre tekintünk, hanem egyedül Jézusra, a világ üdvözítőjére!

LACZKI JÁNOS

## ÜNNEPI ISTENTISZTELETI REND

### ÁPRILIS 18., nagypéntek:

10 órákor úrvacsorai istentisztelet a templomban

17 órákor passiósi istentisztelet a templomban

### ÁPRILIS 20., húsvétvasárnap:

5 órákor hajnali feltámadási istentisztelet

10 órákor ünnepi úrvacsorai istentisztelet a templomban

### ÁPRILIS 21., húsvéthétfő:

10 órákor úrvacsorai istentisztelet a templomban

# Cogito ergo sum XIII.

Gondolatok Úristenünk gondjairól (A Nagy Terv)

## 1. rész: Golgotán innen

### Bevezető

Hetek óta szinte éjjel-nappal az a gondolat foglalkoztat, hogy mi készíthette Teremtő Istenünket arra, hogy a legkisebb részletre is kiterjedően, évszázadokat átívelő Nagy Tervet készítsen.

Mi is történt? Úristenünket régóta foglalkoztatták azok a körülmények, amelyek a földi emberek életében kialakultak. (Az egyistenhívőknel a törvények tetszőleges és szelektív betartása, más népeknél istencsaládok kialakítása.)

Egy alkalommal – papi segédlettel – a Bibliában lapozva Lukács evangéliuma 13. fejezetének 34–35. igeszakaszában találunk az alábbi szövegre, amelyről úgy tűnik, mintha az Úristennek gyermekével, Jézus Urunkkal folytatott beszélgetésének lenyomata lenne: „Jeruzsálem, Jeruzsálem, aki megöled a prófétákat, és megkövezed azokat, akik hozzád küldettek, hányszor akartam összegyűjteni gyermekeidet, mint a tyúk a csibéit szárnyai alá, de nem akartátok! Íme, elhagyottá lesz a ti házatok.”

A leírtak alapján az a vélemény alakult ki bennem, hogy Úristenünk ekkor döntött úgy, hogy emberként megszületett saját gyermekét, Jézust küldi Jeruzsálem népéhez annak megmentésére, illetve megbüntetésére. Jézus Urunk előtt tehát ismert volt Atyja Urának szándéka. Így történhetett, hogy a későbbiekben a húsvét ünnepére Jeruzsálembe igyekvő Jézus szemébe könnyek gyűltek, amikor az Olajfák hegyéről a várost

megpillantotta, és a saját várható sorsán túlmenően eszébe jutottak Atyjának szavai Jeruzsálem sorsáról. Gondolatát Jeruzsálemről a Bibliában Lukács evangéliuma 19. fejezetének 41–44. igeszakaszában olvashatjuk, az alábbiak szerint: „Bár felismerted volna ezen a napon te is a békességre vezető utat! De most már el van rejtve a szemeid elől. Mert jönnek majd reád napok, amikor ellenségeid sáncot húznak körülötted, körülzárnak és mindenfelől szorongatnak; földre tipornak téged és fiaidat, akik benned laknak, és nem hagynak belőled követ követ, mert nem ismerted fel meglátogatásod idejét.”

Megdöbrentő! A fenti sorokból mindennél világosabban látható, hogy Krisztus Urunk valóban a Nagy Úristen gyermeke,



aki Atyjával megbeszélte Jeruzsálemnek és népének várható sorsát. (A Római Birodalom történetéből tudjuk, hogy a római seregek Jeruzsálem lakóinak lázadása miatt két alkalommal valóban körülzárták és megostromolták Jeruzsálemet. Végül Kr. u. 70 tavaszán Titus római hadvezér második alkalommal kezdte meg a fellázadt Jeruzsálem ostromát.)

A sors iróniája, hogy Júdás árulása után foglyul ejtett Krisztus Urunkat – miként a Bibliában is olvasható – a jeruzsálemi papság Kajafás vezetésével, lázítással vádolva ártatlanul ítélte halálra és hurcolta Poncius Pilátus római helytartó elé, hogy a halálbüntetést hagyja jóvá. A helytartó kihallgatva Jézust nem találta bűnösnek, de a jeruzsálemi lakosság követelésének engedve átadta őt a papságnak és a népnek. Pilátus viszont kezét mosva visszavonult, jelezve, hogy az ügyben őt ne vádolják. Előzőleg azonban javasolta még a jeruzsálemieknek, hogy a húsvéti szokás szerint egy bűnöst szabadon bocsátva ez évben legyen Jézus az. De a nép változatlanul nem az ő, hanem az „egyébként lázításért és gyilkosságért bebörtönzött rabnak”, Barabásnak a szabadon bocsátását tette lehetővé.

A történet többi részét a Bibliában Máté, Márk, Lukács és János írásaiban olvashatjuk. Gondoljunk bele, hogy Krisztus Urunk már az Olajfák hegyén (amikor Jeruzsálemet megkönyezte) tudta, hogy őrá milyen sors vár. Tudta és vállalta azt, hogy őt megkínózzák és keresztre feszítsék. De azt is, hogy Lelke elválk emberi testétől és küldetését befejezve majd megpihen Atyjának, az Úristennek jobbján.

Küldetésének testi mivolta befejeződött ugyan, de örökre emlékezetes maradt az az új parancsolat, amit Úristenünk Krisztus Urunk által küldött számunkra, földi emberek számára: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elméd-ből. Ez az első és a nagy parancsolat. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat.” [Mt 22,37–39]

Az eddig elmondottak mind Krisztus Urunk emberi testének feledhetetlen sorsához kötődnek, és ezek lettek a kibontakozó új vallás örök szimbólumai, amelyek jegyében a kereszténység világvallássá fejlődött.

## FELHÍVÁS

Értesítjük az urnafülke-tulajdonosokat, hogy az orosházi Alvégi temető evangélikus részében található urnafalban

**a 2001. január 1. előtt váltott, lejárt váltású és újra nem váltott fülkék 2014. október 31. után kiürítésre és újraértékesítésre kerülnek, ha addig nem történik meg a váltási idő meghosszabbítása.**

Orosházi Evangélikus Egyházközség

TÓTH SÁNDOR ISTVÁN  
életének 93. évében

## Orosháza az évfordulók tükrében

„Ti azért bátorságosok legyetek, kezeiteket le ne eresszétek, mert a ti munkátoknak jutalma van.” [2Krón 15,7]

Szent György napján immár 270 esztendeje lesz, hogy az egykor volt utakon Zombáról hitük miatt elüldözött evangélikus eleink nekiindultak új hazát keresni. Orosházán a vég nélküli csend és a beláthatatlan alföldi síkság közepén, az ekealja föld adott számukra új otthont, éltető bizonyosságot. A jeles évforduló közeledtével e sorok írója is szeretne emlékező szép szavak pástora lenni, de el-elnémul az idő mélysége előtt.

A múlt idő forrasztotta össze az alapítók emlékét és a legenda szerint itt őrködő terebélyes vadkörtefát is. Talán éppen az új honalapítók fogadására szelídültek lombjába a szelek, estéknént pedig felette csodálhattak fészekalja meztelen csillagot. Lehet, tavasz tájt még mindig felsajog az a darab föld, ahol ez a körtefa állott. A település csonka évében (1744) tíz gyermek született ide a frissen megült pusztába. Közülük az első, akit bejegyeztek az újonnan felfektetett vegyes matrikulába, Fekete István leánya, Ilona volt. Ennek a kislánynak még valóság lehetett a legendás fa, szedhetett alóla zsoltáros vadkörte a kötényébe.

Orosháza 1745-ben, a letelepülés utáni évben 210 lelket számlált, az viszont nem tudható, hogy a gyermekeket beleszámították-e a lajstromba (ebben az évben 31 gyermek, 14 fiú és 17 leány született). Így a családok nagysága sem ismert, de ha öt fővel számolunk, akkor 42 családot sejtethetünk a számok mögött. Sajnálatos, hogy az utóbbi időben a városi megemlékezéseken a szóonokok egyre gyakrabban (tévesen) 70 honalapító családot említenek, a valós 30 helyett, akik tényleges megalapítói voltak Orosházának és az evangélikus gyülekezetnek. S akik tiszteletére, rájuk való emlékezésül 1971-ben 30 téglát hoztak Orosházára az ősi zombai imaház kövei közül. Orosháza kerek évfordulós ünnepén, településünk történetének méltatása okán, emlékek mögül kibújva születik az igény, hogy a mindenkorai időkben a folytatást, a jövőt jelentő gyermekekről is szót ejtsünk.

A gyermekekről személyes adatokat a keresztelési anyakönyvi bejegyzésekben, számszerű adatokat pedig az iskolázásnál találhatunk. Az utóbbiak kevésbé pontos-

sak, mivel az oktatás hosszú időn át nem volt kötelező, a kimaradtak nem szerepeltek a létszámban. Az alapítás utáni években tanulásra fogott, messén nőtt gyermekek iskolázása, Betűországba vezetése éppúgy településünk történetével függ össze, mint akármilyen más.

Ma, amikor a szeptember nagyon izgalmas időszakot jelent minden gyermekes család számára, a közel 270 év előtti iskolakezdés elképzelhetetlennek tűnhet számunkra. Minden arra mutat, hogy az evangélikus iskolázás a letelepedés évében elkezdődött községünkben, Dénes Sándor „tudós és jámbor iskolamester” vezetésével, aki már Zombán is eredménnyel munkálkodott Isten szőlőskertjében. Személyét nemcsak a gyermekek, hanem a felnőttek is kedvelték. Vigasztalója és tanácsadója volt a megtelepült közösségnek.

Egy dolog biztosnak látszik: 1744 szeptemberében (ha egyáltalán ekkor kezdődött meg a tanítás) Orosházán, még nem csengettek be az iskolába. Az okot is el lehet képzelni, hogy miért. A pusztát megszállt családok eleinte sebtében ütött sátraikban laktak, majd egyszerű házakat építettek. A kezdetleges hajlékok elkészítésére is legfeljebb 4-5 hónap állt rendelkezésükre, a tél beállta előtt. Az oktatásra fogott gyermekek is valami ilyen paticsfalú, földpadlós építményben hallgathatták Dénes Sándor szavait. Jó lenne tudni, vajon hányan lehettek.

Helyzetéből adódóan Dénes Sándor is a vallásos nevelést tartotta fontosnak, az írni, olvasni, számolni tanulás mellett. Általában a Biblia volt az olvasókönyv, oktatott éneklést, a kisebbek könyv nélkül, hallás útján tanulták a Szentírás részeit. A nagyobbakat arra is figyelmeztethette: „Vesd ki a gonoszt közüled”. A korabeli közösségek számára még parancs a gonosz kivetése. A század emberét anyanyelvére lefordított Bibliája, vallásos hite erről győzi meg, de még tud Luther Márton kalamárisáról, amit a neki megjelendő ördöghöz vágott...

Az evangélikus népiskolai nevelésen mindvégig két vezéreszme húzódtott végig: a hazaszeretet és a hit. Ezt a két érzést igyekeztek a gyermekek lelkébe oltani. A 18. század végéig csak evangélikus elemi népiskolák működtek Orosházán. Szerencsénkre az orosházi evangélikus népiskoláknak van jól megírt történetük, amely az egyháznak több mint két évszázadon át végzett keresztyén szellemiségű oktatómunkáját foglalja össze a mindenkorai olvasó számára.

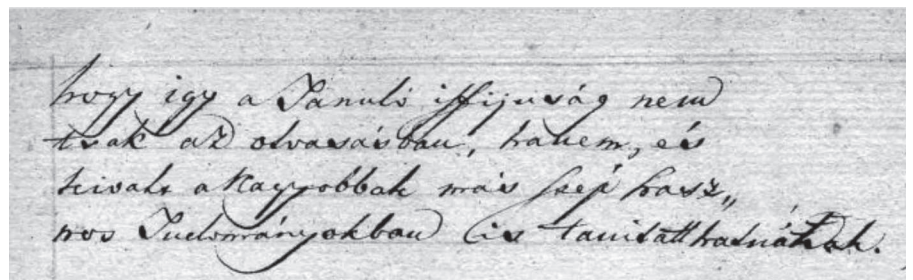
Mindezek ellenére az evangélikus egyház és iskolák múltjáról, a gyermekek létszámáról nem tudunk eleget. Az egyház csak 1818-ban kezdte jegyzőkönyvben rögzíteni a történeteket. Ebből az évből való protokollumban található az alábbi „oskolázásra” vonatkozó javaslat is „... hogy így a Tanuló iffijuság nem csak az olvasásban, hanem, és kivált a nagyobbak más szép hasznos Tudományokban is taníthatatnának.” [lásd kép]

Az iskolák fenntartásának költségeit és a tanítót a község fizette, a tanítás mégis kizárólag egyházi ügy maradt. Ezért alakulhatott ki az a szerencsésnek mondható helyzet, hogy még a későbbi időkben is egyház és község úgyszólván egy maradt. Orosházán az evangélikus egyház egyébként iskolaépítő egyháznak tudhatta magát.

Az 1836. évi szuperintendensi vizsgálat jegyzőkönyve két igazgatókántort nevez meg, akik egyben a fiúgyermekek oktatói. A lányok tanítói szintén ketten voltak. A tanítóképzés hiánya miatt a 6–10 éves nebulók akkor jártak iskolába, amikor az otthoni munkákban kevésbé volt rájuk szükség. Ilyen maguk teremtette lehetőségek közt nőttek fel az első generációk Orosházán.

Az 1877 júniusában megejtett püspöki látogatás jegyzőkönyvében olvasható, hogy 1865-ben: „... az alvégen egy iskola. Immár 7-ik állítatik”.

Az említett hét iskolába 1865/66-ban 1410 gyermeket írtak be, amely ma már elképzelhetlenül magas iskolai létszámot



Az 1818. évi protokollum (jegyzőkönyv) szövegéből

## 270 éve Orosházán

„Az atyák szívét a gyermekekhez téríti,  
a gyermekek szívét az atyákhoz...”

[Mal 3,24a]

Az időben harmadik Orosházát 1744. április 24-én, Szent György napján alapították a Zombáról átköltözött „szabadmenetelű taxások” (akik nem örökös jobbágyok), a szabadon átköltözhető árendások, s mint ilyenek, akadály nélkül áttelepülhetnek.

A török kiűzése után a jórészt pusztán maradt Békést Harruckern János György, Savoyai Jenő herceg seregének élelmezési igazgatója 1720-ban szolgálataiért kapta anyagi jutalomként a kincstártól. Az elnéptelenedett területekre telepéseket keresett. Telepítési politikájának fő jellemzője az volt, hogy egy-egy faluban egyvallású és egy nemzetiségű lakosokat telepítsen.

Zombára főleg a Dunántúlról, 1720 körül költöztek az orosházai evangélikus ősei, de a Dörtyek, mint a terület katolikus vallású földesurai, vallási türelmetlenségük miatt nem engedték a szabad vallásgyakorlásukat. Az evangélikusságukhoz ragaszkot-

dó jobbágyok hitüket áldozatok árán is megvédő emberek voltak, ezért a sikeres Békés megyei települések hírére indultak el új otthont keresni. Ravasz Györgyöt, Rajki Pált, Szilasi Istvánt, Szalai Jánost, Sitkei Mihályt, Német Györgyöt, Győri Istvánt és Kőcze Istvánt bízták meg, hogy megfelelő helyet keressenek, és a terület birtokosával szerződést kössenek. Ezt 1743-ban sikerült megkötni a megye főispánjával, Harruckern Ferencel. A megállapodás hírére Zombáról 70 család még a tél beállta előtt megérkezett Csabára, ott teletek át, a csabaiak emberbaráti segítségét és jószívűségét élvezve.

1744. Szent György napján Orosházára érve a település alapjait lerakták. Dénes Sándor tanító vezetésével megszállták az orosházi pusztát, mely vizenyős, nádas, mo-

ezzel egyidejűleg világitson Isten legszentebb bölcsessége ott, ahová az egyházát irányítja”.

Ezután lejegyezte a Zombáról történt elvándorlás okait, a településalapítás körülményeit, és felsorolta az áttelepülők vezetőit, majd már ékes magyar nyelven kezdte meg 1744. július 14-én az Eklézsia első Anyakönyvének vezetését.

Az alábbiakban az orosházi Evangélikus Egyház Esketési, Keresztelési, Halálzási és Móríngkönyve alapján röviden írunk felmelnőink orosházi történetéről.

### Rajki család

A családi szájhagyomány szerint, mely apáról fiúra szállt, úgy tudtam, hogy első orosházi ősiünk az alapítók egyike, Rajki Pál. Ennek bizonyosságáról szerettem volna meggyőződni, ezért 2007-ben az orosházi evangélikus levéltárban elkezdtem családfánk kutatását. Szárazné Kőrösy Edit kezdeti készséges segítségével, valamint sok türelmet és időt igénylő hároméves munkával biztossá vált, hogy valóban Rajki Pál és Lövey Mihály Éva leszármazottai vagyunk, akik az Orosházi Eklézsia 1744-ben megnyitott Anyakönyve bejegyzése alapján a település első házasságát kötötték 1745. március 3-án.

A család azóta (270 éve) folyamatosan Orosházán élt, itt születtek, kereszteltek, házasodtak és haltak meg őseink. Apai ágon 107 ősiöm élt és halt meg a mai napig, én a hetedik generáció vagyok.

Eleinte „földes” gazdák voltak az ősök, de dédnagyapám már ügyes kezű, sok mindenhez értő ember lett. Fiát, nagyapámat 1890-ben már iparosnak, ácsnak taníttatta. Ezt a mesterséget vitte tovább édesapám is, aki ácsmesteri vizsgát tett 1937-ben. A történelem változása miatt az önálló ipar feladását követően a Magasépítő Vállalatnál (átképzés után) művezető lett. 1950–1970 között irányításával készültek a várost ma is meghatározó épületek: a kórház, a mai városháza, a „Csillag” épülettömb, a mai evangélikus iskola, hogy csak a jelentősebbeket soroljam fel. Büszke vagyok rá, hogy keze munkáját reményeim szerint ezek még sokáig őrzik, hasznára vannak és lesznek a városnak.

Anyai ágon (az Anyakönyv alapján) szintén az első betelepülők vagyunk, mert Kiss Ferenc és Bognár Jakab Kata esküvője 1752-ben volt. Ezen az ágon 138 ősiöm élt, házasodott és halt meg Orosházán, én a nyolcadik generáció vagyok.



csaras legelő volt. Az első helyfoglalás a partosabb részen, a mai Táncsics utca keleti oldalán és a Zombai utcán volt. A megérkezés után helyet kerestek a magukkal hozott harangnak. Ők maguk földbe vájt kunyhókban, sátrakban laktak, de hamarosan felépítették vesszőből és sárból az első templomot és az első iskolát.

1744. július 10-én megérkezett a telepsekhez nemes Horváth András evangélikus lelkész a családjával, ezzel hitükben megerősödve kezdték meg új életüket Orosházán. Horváth latinul írta az Alapító Levélben: „1744. augusztus 6-án elfoglaltam szent hivatalomat. Ezek azok a dolgok, amelyeket néhány szóval röviden össze kellett foglalnom, hogy a világnak ebben a veszélyes tengerében, amikor az egyház csodálatos arca felragyog,

☞ jelentett. Veres József Orosházáról írott, 1886-ban kiadott könyvében további iskolaeépítésekről, bővítésekről számolhatott be, amelyeket egyértelműen a gyermekek számának növekedése tett szükségessé. Idővel az egyházi iskolák száma tizenkettőre szaporodott.

Vázlatos írásunkat figyelemkeltésnek szántuk. Orosháza újratelepülésének évfordulás ünnepén tulajdonképpen nemcsak az alapító ősöket, hanem nemzedékek sorát is ünnepeljük, akik a 270 év alatt született gyermekekből nőttek és nőnek fel. Az pedig külön öröm számunkra, hogy az evangélikus egyház életének és oktatásügyének alakulása két évszázadon át egybeesett településünk alakulásával, fejlődésével. Elmondhatjuk: 270 év telt el örömeinkben és gondokban. De az idei esztendő az első világhégés 100. évfordulóját is elénk hozta. 1914 nyarán zúgott végig hazánkon is a rettenetes hír: háború van! Erre emlékeztetnek bennünk ma is az I. világhégóris katonasírok. A mi tisztünk, hogy elesett hőseinkre is kegyelettel emlékezzünk.

VERASZTÓ ANTAL



Ez a család is eleinte földműveléssel, állattartással foglalkozott. A birtok aprózódása miatt az 1880-as évektől néhányan már fuvarozással és kereskedéssel foglalkoztak. Nem látványosan, de mindennapi munkájukkal ők is hozzájárultak a település életéhez, élhetőbbé tételéhez.

Köszönet az ősöknek, akik minden nehézség ellenére megmaradtak orosházinak, tehetségükhöz mérten gyarapították, szerették és mindvégig hűséggel megőrizték hitüket, s ragaszkodásukat az evangélikus egyházhoz és a településhez.

Boldogan vagyok patrióta és kitüntetésnek érzem, hogy ennek a családnak a nevét viselhetem. (*Gulyás Gyuláné Rajki Éva*)

### Kiss család

Az első orosházi családalapítók, Kiss Ferenc és Bognár Jakab Kata 1752-ben, Orosházán kötöttek házasságot. A leszármazottak továbbadták e nevet, napjainkig itt élünk Orosházán. Eleink évszázadokon át földművelők, állattenyésztők voltak, míg nem Kiss Antal és Kiss Mária fia, Ferenc (1913–2013) 1929-ben elszegődött hentes inasnak. A mestervizsga után 1938-ban önálló iparosként dolgozott. Fiai nem folytatták apjuk szakmáját, más foglalkozást választottak. Utánunk a családi nevet Kiss Péter (sz. 2007) viszi tovább. (*Kiss Ferenc, Kiss Sándor, Kiss Gábor*)

### Nagy család

Nagy Zsiga és felesége, Horvát Katalin már házaspárként jöttek Orosházára. Itt született meg 1747-ben fiuk, Nagy Ferenc, aki 1764-ben feleségül vette Laki Mihály leányát, Örszét. Ebből a házasságból 1784-ben született meg Nagy István. Felesége Szilasi Erzsébet lett, akivel 1805-ben kötöttek házasságot. Fiuk, Nagy Mihály 1811-ben született, házasságot 1836-ban kötött Bolla Sárával. Ebből a házasságból 1841-ben született Nagy Mihály, aki 1864-ben kötött házasságot Kocsondi Máriával. Ezután már leányágon ment tovább a család. Leányuk, Nagy Julianna 1880-ban született, ő Szász Józseffel kötött házasságot 1901. december 21-én. Első fiúgyermekük 6 hónapos korában meghalt. Ez után még három fiuk született: 1903-ban József, 1907-ben István, 1911-ben Sándor. A családra jellemző volt a földművelés, a kisállatkereskedés. A legidősebb fiú géplakatos szakmát tanult. A három fiúnak négy gyermeke született, három fiú és egy leány. Tisztelettel emlékeznek a Zombárol elszármazott ősökre. (*Szász István, Szász József, Szász Zoltán, Polyák Pálné Szász Edit*)

### Ujj család

Az alapító családok egyike az Ujj család, leszármazottaik közül többen jelenleg is Orosházán élnek. 1750-ben Ujj László és

Kiss Erzsébet már házaspárként telepedett le Orosházán. Fiuk, Ferenc 1754-ben született és 1782-ben vette feleségül Pataki János leányát, Örszét. Fiuk, Mihály 1783-ban született és 1812-ben kötött házasságot Jeges Zsuzsannával. 1819-ben született fiuk, Ferenc, aki Deák Évát vette feleségül, 1838-ban. Ebből a házasságból két fiú született, István és Sándor. István gyermekei: Sándor (1879), Etelka (1886) és István (1889). Sándor gyermekei: Etelka (1906), Jolán (1909), István (1911). Etelka gyermeke Gizella. Jolán gyermekei: Jolán, Gizella, Sára és Klára. István gyermekei: Mária, Ilona, Veronika és Sándor. A család kezdetben mezőgazdasággal foglalkozott, Csanádapácán és Pusztaföldváron is voltak birtokaik. Az 1850-es évekből származó, mezőgazdasággal foglalkozó szakkönyveket is találunk a hagyatékokban. Lótenyésztésben kiváló eredményeket értek el, melyről oklevelek tanúskodnak. A család növekedésével a birtokrészek csökkentek, így a megélhetés biztosítására többen iparosok lettek. Magyarságukat és hitüket megtartva igyekeztek becsületesen élni. Ujj Sándor 1917-ben az életét adta a hazáért. Mások szorgalmukkal és tehetségükkel szolgálnak ma is. (*Nemesné Ujj Mária, Domonkosné Ujj Veronika, Ujj Sándor*)

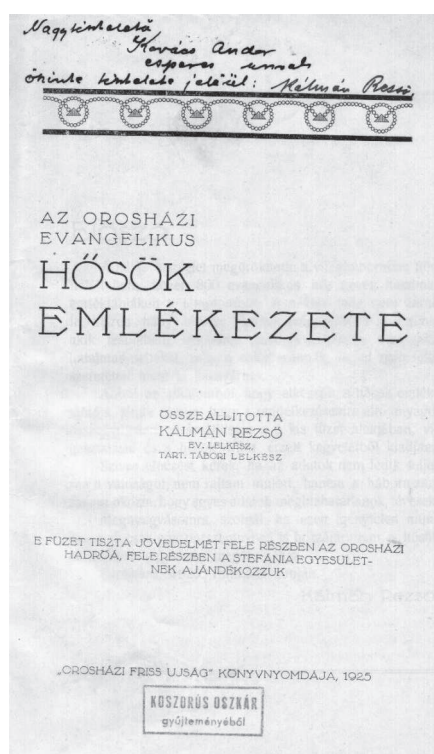


## Az I. világháború orosházi evangélikus halottai I.

Közeleg az 1914-től 1918-ig tartó első világháború kitörésének 100. évfordulója. 1914. június 28-án Ferenc Ferdinánd trónörökös (az Osztrák–Magyar Monarchia erejét demonstráló) hadgyakorlat megtekintésére utazott Bosznia–Hercegovina tartomány fővárosába, Szarajevóba, ahol feleségével együtt meggyilkolták. Egy hónap múlva Bécs hadat üzent Szerbiának. Abban a hitben, hogy néhány hét alatt győzelmet aratnak.

A külügyekben nem független Magyarország miniszterelnöke, gróf Tisza István kijelentette, hogy nem törekszünk szerb területek megszerzésére. Augusztus első napjaiban megkezdődött a sorozás.

Ahogy a korabeli források írják: „... lengtek a zászlók, egymást érték a felvirágzott hosszú katonavonatok”. A tömeg élte a hadsereget, Ferenc Józsefet és a háborút. Sokan önként jelentkeztek katonának. A kezdeti lelkesedés azonban hamar alábbhagyott. A fronton „tombolt a vihar, zúgott az ágyú, ropogtak a fegyverek”. Hamar elérke-



zett a kijózanodás, egymás után jöttek a tragikus sorok Orosházára is: „Hősi halált halt a magyar hazáért”.

Templomunkban négy márványtáblán közel 800 név szerepel. Kálmán Rezső lelkész 1925-ben jelentette meg *Az orosházi evangélikus hősök emlékezete* című füzetét. Ebből válogattuk ki a háború első hónapjaiban elesett katonákat. A hősi halált halt neve mellett alakulatának számát, életkorát, halálának helyszínét, szüleinek és (ha volt) feleségének nevét közöljük. Emlékezzünk rájuk a centenárium alkalmából!

### 1914-ben HALT HŐSI HALÁLT

- *Balog Lajos* honvéd, 4. honv. gy. e., 40 éves, orosz harctér  
Balog Sándor–Szemenyei Zsuzsanna Felesége: Csepregi Mária
- *Baranyai Béla* gyalogos, 46. gy. e., 29 éves, Ungvár  
Baranyai Pál–Lantos Magda Felesége: Kiss Mária





- ✦ *Baranyai István* tizedes, 101. gy. e., orosz harctér  
Baranyai István–Makocsai Róza
- ✦ *Benkő János* honvéd, 4. honvéd gy. e., 32 éves, ismeretlen helyen  
Benkő János–Dénes Julianna  
Felesége: Torda Julianna
- ✦ *Berke Bálint* gyalogos 101. gy. e., 25 éves, orosz harctér  
Berke József–Német Julianna  
Felesége: Gombkötő Mária
- ✦ *Berke János* gyalogos, 101. gy. e., 32 éves, Mezőlaborc  
Berke János–Gabnai Julianna  
Felesége: Fehér Róza
- ✦ *Berta József* tizedes, 101. gy. e., 28 éves, orosz harctér  
Berta Mihály–Kocsondi Erzsébet
- ✦ *Berta Lajos* gyalogos, 101. gy. e., 32 éves, orosz harctér  
Berta Lajos–Gabnai Róza
- ✦ *Berta Lajos* gyalogos, 101. gy. e., 24 éves, orosz harctér  
Berta Mihály–Balog Róza  
Felesége: Halustyik Etel
- ✦ *Blaskó István* örvezető, 4. honvéd gy. e., 35 éves, ismeretlen helyen  
Szülei nincsenek feljegyezve
- ✦ *Brestyánszki Gyula* gyalogos, 101. gy. e., 24 éves, Orosháza  
Brestyánszki György–Sin Erzsébet  
Felesége: Süle Róza
- ✦ *Csapó András* honvéd, 4. honvéd gy. e., 28 éves, Ungvár  
Csapó András–Sárközi Katalin  
Felesége: Mórocz Erzsébet
- ✦ *Csizmadia András* gyalogos, 101. gy. e., 27 éves, Joviczi  
Csizmadia András–Farkas Zsuzsanna
- ✦ *Csizmadia Ferenc* gyalogos, 101. gy. e., 34 éves, Siljak, Szerbia  
Csizmadia János–Rajki Tóth Katalin  
Felesége: Tóth Zsuzsanna
- ✦ *Cs. Kiss Antal* gyalogos, 37. gy. e., 31 éves, Koritnyica  
Cs. Kiss János–Kovács Eszter  
Felesége: Varga Zsófia
- ✦ *Csont Sándor* szakaszvezető, 4. h. gy. e., 28 éves, Kadalov  
Csont Antal–Kovács Róza  
Felesége: László Zsuzsanna
- ✦ *Dananai Mihály* honvéd, 4. honvéd gy. e., 33 éves, Kassa  
Dananai Mihály–Szabados Róza  
Felesége: Hegyi Éva
- ✦ *Darók Bálint* gyalogos, 101. gy. e., 32 éves, Izbuyazedvány (?)  
Szülei nincsenek feljegyezve
- ✦ *Dénes János* honvéd, 4. honvéd gy. e., 32 éves, Galícia  
Dénes Sándor–Csizmadia Erzsébet  
Felesége: Tóth Etel
- ✦ *Dénes Sándor* örvezető, 4. honvéd gy. e., 35 éves, Ungvár  
Szülei nincsenek feljegyezve
- ✦ *Dér Mihály* szakaszvezető, 37. gy. e., 24 éves, Kalinovic  
Dér András–Dénes Mária
- ✦ *Dér Pál* gyalogos, 101. gy. e., 25 éves, Rohonc  
Dér József–Baranyai Katalin
- ✦ *Dimák Mihály* honvéd, 4. honvéd gy. e., 21 éves, orosz harctér  
Dimák Mihály–Madarász Zsuzsanna
- ✦ *Dömötör Béla* honvéd, 4. honvéd gy. e., 34 éves, Mezőlaborc  
Dömötör Antal–Szűcs Teréz  
Felesége: Oskó Katalin
- ✦ *Éliás István* tizedes, 101. gy. e., 32 éves, Hatvan  
Éliás József–Madarász Zsuzsanna.  
Felesége: Czanik Etel
- ✦ *Farkas Lajos* gyalogos, 39. gy. e., 32 éves, orosz harctér  
Farkas Mihály–Szabó Julianna
- ✦ *Forján László* gyalogos, 46. gy. e., 18 éves, Szerbia  
Forján Gyula–Luczó Katalin
- ✦ *Forján Sándor* örvezető, 4. honvéd gy. e., 29 éves, Kvoszienko, Galícia  
Forján Lajos–Molnár Erzsébet  
Felesége: Szekeres Judit
- ✦ *Franyó Lajos* gyalogos, 101. gy. e., 24 éves, Kaninszki  
Franyó János–Zalai Katalin

(Folytatása következik...)

KOSZORÚS OSZKÁR

## Levéltárunk 2013. évi krónikája

Egyházközségünk a település 1744-es alapításától kezdve őrzi a múltjára vonatkozó egyedi dokumentumokat. Lelkészeink vezetik a keresztelési és házassági, 1771-től a halotti anyakönyveket, a mindenkorai jegyzők 1818-tól a presbiteri és képviselő-testületi ülések jegyzőkönyveit. Ezek a kézzel írott emlékek kiemelkedő értékű dokumentumok, városunk története szempontjából komoly kulturális jelentőséggel bírnak. Öröm számunkra, hogy elődeink fontosnak tartották összegyűjteni és megőrizni egyházközségünk történeti forrásait, amelyek Orosháza múltjának szellemi értékei.

A fenti dokumentumokat kezdetben a lelkészek lakásain kialakított hivatali szobában, majd az önálló lelkészi hivatalban őrizték, ahova polcokat készítettek. Az anyag szaporodásával elsősorban a gazdasági és iskolai iratok, a levelezések felkerültek a templom nyugati karzatára, szekrényekbe és faládákba.

Az 1990-es évek elején, amikor visszakaptuk egykor államosított épületünk nagyobbik felét – ahol két tanítócsalád számára szolgálati lakást alakítottak ki – vált lehetségessé az időközben felszaporodó iratanyag megfelelő elrendezése. A két lelkész által használt hivatali szobába és a három alkalmazottnak helyet adó kisebb szobába, a jelenlegi helyére került levéltárunk.

Elődöm, Szárazné Kőrösy Edit, a pályázati lehetőségeket kihasználva, az anyakönyvekről másolatokat készítettett, így nem az eredeti példányokat, hanem ezeket használhatják az érdeklődők.

Milyen célra vették igénybe levéltárunkat a 2013-as esztendőben? Legtöbben családkutatást végeztek. Mások szakdolgozataikhoz, egyéb egyetemi, főiskolai munkájukhoz, középiskolai dolgozatokhoz, pályamunkák írásához kértek segítséget levéltárunktól. Volt, aki az egykori orosházi Evangélikus Gimnázium történetéhez, kiemelkedő tanárai és diákjai életpályájához kere-

sett adalékokat, mások az egyházközség régi lelkészeinek, tanítóinak munkásságát, épületeinek tervrajzait, a templom építésének történetét kutatták. Ugyanígy a környező településekre vonatkozó egyházi iratanyagot is kutatták, vagy éppen az orosházi evangélikus gyülekezet és a finn kapcsolatok kezdeteit.

2013-ban 49 kutatót regisztráltam, akik 183 alkalommal keresték fel levéltárunkat, s 1407 dokumentumot adtam át nekik helybeli tanulmányozásra.

Levéltárunk anyagának felhasználásával 21 írás látott napvilágot az Orosházi Harangszóban. Bekötöttem az Evangélikus Élet és az Orosházi Harangszó legutóbbi évfolyamait.

Közléteszem levéltárunk nyitvatartási idejét: hétfőn 8–16 óráig, kedden 8.30–16 óráig, csütörtökön 8–12 óráig.

Tisztelettel várom az érdeklődőket:

KOSZORÚS OSZKÁR

## Olvasóköri „titkai”

2013 végén jöttünk össze először. Az olvasóköri fogalmáról tudtunk egyet, s más – tekintettel a környék múltbéli hagyományaira – mégis misztikusnak éreztük azt az első összejövetelünket. Valahogy azon gondolkodtunk néhányan, hogy nem „eretnekség”-e egyáltalán olyan programokkal előállni itt, amelyek nem kötődnek minden esetben az egyház hivatalos elvárásaihoz?

A „négy-öt magyar összehajol” történelmi cinkosságát véltük felfedezni a közös gondolkodás felé vezető úton. Persze joggal vetődött fel, hogy hogyan tudjuk „lutheranizmusunkat” is megjeleníteni ezen estek keretében? Teljesen jogosnak tűnt az a felvetés, hogy legyen az estjeinknek evangélikus jellege, de ne legyen ez soha erőszakoltnak tűnő.

Az első találkozónkon Palotai Boris és Örkény István írói barátságáról esett szó, és arról, hogy hogyan búcsúzott el Palotai Boris az „egypercesek” szerzőjétől annak halála ágya mellett egy Somlyó Zoltán verssel.

Megemlékeztünk az adventről, januárban pedig – a magyar kultúra napja apropóján – vendégünk volt Tóth Gy. László, aki az első Fidesz-kormány idején a miniszterelnök főtanácsadója volt. (Kevesebben tudják, hogy ő békéscsabai születésű. Magával hozta legfrissebb könyvét is, amit az est végén dedikált.)

Februárban a kommunizmus áldozataira emlékeztünk néhány rádiós műsorom meghallgatásával.

Márciusban 1848/49 emlékét idéztük meg Koszorús Oszkár segítségével.

Április 9-én a Magyar Justitia Bizottság

vezetője, dr. prof. Bokor Imre volt a vendégünk.

Végezetül a titkokról... Természetesen nincsenek titkaink. Néhány testvérünkben fellelhető volt a kezdet kezdetén némi bizonytalanság, „gyanakvás”, hogy mi lesz ebből? Ezt erősítette, hogy kiderült: ezen a napon (minden hónap második szerdáján) tartja foglalkozásait egy másik, nem egyházhoz köthető csoport is, akik valami szándékoltást vélték felfedezni az időbeni egyezésben. (Itt szeretném tisztázni, hogy a véletlen egybeeséssel a különböző gyülekezeti programokra kellett tekintettel lennünk.) Nincsenek tehát titkaink, csak terveink és vágyaink. Egy közösségről és a „kímült emberfők” sokaságáról...

VARGA ZOLTÁN

## Nálad van az élet forrása

Zsolt 36,10

A Nők Ökumenikus Világimanapján a sivatagot éltető víz, a forrás volt a középpontban. Minden évben egy-egy ország női bizottsága készíti el az imanap liturgiáját. Ebben az évben Egyiptomból érkezett a téma.

Az orosházi keresztyén gyülekezetek is összejöttek március első hétvégéjén egy csendes, szeretetvendégséggel egybekötött istentiszteletre, az evangélikus templom Győri Vilmos-termében. A gyülekezetek lelkésznői közösen készültek erre az alkalomra. Az istentiszteletet Ihász Beatrix evangélikus lelkész vezette. A baptisták gyülekezeti vezetője, Nikodém Noémi egy tartalmas, képekkel, történetekkel bőven illusztrált vetítést tartott Egyiptomról. Megismertük a Nílus folyót, mint az ország éltető forrását. Előadásában külön kitért az ott élő keresztyének és a nők helyzetére, életkilátásaira.

Ezután élőképpen is találkozhattunk négy különböző egyiptomi nővel, négy élet-helyzettel. Ihász Beatrix hagyományos egyiptomi nőt, Noémi egy farmernadrágos fiatal lányt, Szalkainé Erzsike református lelkésznő egy átlagos városi nőt, Balog Eszter pedig egy falusi földművelő asszonyt személyesített meg. Különbözőségük mellett mind a négyen a Nílus folyóért adtak

hálát, ami Egyiptomot még a sivatagokkal együtt is élteti és termékkennyé próbálja tenni.

Ezt követően egy bibliai történetet játszottak el – a samáriai asszony történetét,



aki a kútnál, a forrásnál találkozik Jézussal. Örömmel elhiszi, majd elbeszéli mindenki-nek, hogy a Megváltó hozza el az élet vizét mindenki számára.

A liturgiában, az imádságok felolvasásában a négy gyülekezet tagjai is részt vállaltak, és minden elhangzott imára együtt mondtunk áment.

Az elhangzottakból világossá vált, hogy a víz elengedhetetlen az élethez, sőt a sivatagban a túlélés egyetlen forrása. Az örök élet szempontjából pedig tudjuk, hogy a Messiás a forrás, Ő a kút, Aki adja mindenkinek az Élet vizét: annak, aki kéri. S mind ezt ingyen, ajándékba.

Az istentisztelet befejeztével a mintegy 40, főleg nőkből álló ökumenikus társaság finom sütemény és tea mellett felszabadultan beszélgetett, ismerkedett egymással. Akik részt vettünk ezen az imanapon, lelkiileg és testileg is feltöltekünk. Hálát adunk Istennek, hogy az imahét után az ökumenikus női imanap is ilyen bensőséges lehetett.

SZEKERESNÉ  
Dr. RUSZNÁK JOLÁN



## Levéltárunk kincseiből VI.

**E**lőző lapszámainkban az Orosháza 1744-es alapításától vezetett keresztelelési, az 1745-től jegyzett házassági és az 1771-től ránk maradt halotti anyakönyvekből közöltünk részleteket. Ezek után az 1788-tól 1835-ig írt móríngyűjteményből tettünk közzé kisebb szemelvényeket.

Most az úgynevezett protokollumból, az 1818-tól vezetett egyházközségi jegyzőkönyvből idézünk. Érdekes, hogy a gyülekezet előjárói a település alapítása utáni első évtizedekben nem írtak jegyzőkönyveket. Veres József esperes „Orosháza történeti és statisztikai adatok alapján” című, 1886-ban kiadott könyvében ezt olvashatjuk: „... az evangélikus egyház régi történetéről, mint-hogy jegyzőkönyvet csak 1818-ban kezdett íratni, nem sokat tudhatunk”. Kovács Andor igazgatólelkész 1917-ben egy reformációi beszédében rávilágított ennek okára: „Történelmi tény, hogy Orosházán, annak megalapítása óta egy félszázadnál is hosszabb ideig a község és az egyház össze volt forrva. Közös gyűléseken intézte ügyeit, egészen 1818. december 24-ig. Ettől kezdve külön jegyzőkönyvet vezetett az egyház, s ügyeit presbiteri gyűléseken intézi, amelyeken hivatalból részt vesz a községi bíró, törvénybíró és az esküdtek”.

Ezek a jegyzőkönyvek egyházközségünk történetének jelentős forrásai. A gyülekezet akkori vezetői fontosnak tartották, hogy visszamenőlegesen is feljegyezzék a két lelkész, illetve több tanító díjlevelét. Ezúttal a templomépítő Szimonidesz János (1753–1822) esperes-lelkész 1795-ös és Folkusházy László (1744–1821) 1797-es „híványát” közöljük betűhív formában.

### Tiszteletes Szimonides János Senior és Helybeli Predikátor Úrnak vocatorialisa

Midőn az Orosházi Ecclesia Tiszteletes Ágoston István Uramat, a most folyó Esztendőnek Martzius Havának 31-dik napján Kiss Pappnak evocalta volna, ugyan akkor a Nemes Ecclesia Tiszteletes Szimonides János Prédikátor Urunknak ú. m. az Ekklesia első Predikátorának a következő Esztendőbeli fizetést rendelte, s annak minden fogyatkozás nélkül Esztendőnként való ki ... [olvashatatlan] ajánlotta magát. Kész pénzbe negyven ftokat az az 40 ftokat – Bor három, az az 3 akó,

Hús egy mázsa – Só egy mázsa – Fagyú harmincz font – Széna hat szekér – Tűzre való fa öt öll – Fütteni való Szalma Esztendő által elegendő – Egy sessio Szántó föld.

A sátoros Inepekből levő adatationak két harmad része, az Esküdtetésektől az egész Jövedelem úgy mindazon álvást, hogy ő kegyelme maga tartozik esküdtetni.

Ennek utána minden pár Személytől, kivéven a Szolgákat, akik 4 garast fizetnek, egy véka búzát fog vonni. A keresztelelésnek fele jövedelme. Minden halottnak temetésiért fizetődik közönségesen 15×, a halotti Predikációért pedig egy forint, amelynek felét ökegyelme viszi. A gyónási pénznek felét ökegyelme viszi. Ha kívántatni fog a szülőföldre [menni] egy kotsiba való 4 Lovu alkalmatosságot ingyen tartozik adminisztrálni a Helység.

Orosháza, 31. martii, 1795.

Bokor János Bíró, Nemes Kis István Tör. Bíró, Varga Mihály Curator, Varga Adam, Tot Mihály, Szabó Mihály és az egész Orosházi Gyülekezet

### Nemes Folkusházy László Tanító Úrnak Fizetése az Alább meg írottak

- 1.) Kész pénzben ötven, az az 50 frt, ebben értvén az örlésnek és a Szántásnak váltságát is.
  - 2.) Búzában ötven az az 50 köből. Ezt pedig Bírák Uram Gergely napig ki fizetik.
  - 3.) Egy és fél akó bor – 4. Hús 70 font az az hetven font. 5. Fagyú 20 font.
  - 4.) Só ötven az az 50 font. 7. Fa 2 öll, ezen Bévül Szalma fütteni való elegendő.
  - 5.) Széna 2 Szekérel – 9. Egy fertály földnek Szabad használása mellyet maga munkál.
  - 6.) Fél véka Bab, fél véka Lencse és fél véka Kása.
  - 7.) A Tanításért fognak a Szülők fizetni, minden gyermektől 30×-kat. Orosháza, 12. Martii, 1797.
- Nemes Kis Ferencz Bíró – Győri István Tör. Bíró

Rövidítések és a latin szavak fordítása: *adminisztrál* = intéz, *senior* = idős, itt esperes,

*vocatorialis* = meghívólevél, *ecclesia* = egyház, *egyházközség*, *Kiss Papp, kispap* = teológus, itt segédlelkész, *evocalás* = hívás, *sessio* = jobbágytelek, *akó, font, véka, köből, fertály, öl* = régi mértékegységek, *subministrál* = juttat, *x-kat* = krajcárokat

Most pedig következzenek az első jegyzőkönyv első (kissé cirkalmas, de a ma is ismerős nevek miatt fontos) bejegyzései:

### Protocolluma az Orosházi Ágostai Vallást tartó Keresztény Gyülekezet Végzéseinek – kezdődött az 1818-dik Esztendő December 24-dikén

– A Gyűlés rendes Tagjainak Tiszti megkülönböztetését való feljegyzését és azoknak név Szerént ezen Jegyző Könyvében való bé iktatását a Jegyző első kötelességének lennie ismervén, azokat eképpen jegyezte fel:

A Nemes Ecclesia Részéről:

1. A Nemes Ecclesiának Inspector a Nemes Marthon Péter, a M. Gróf Károlyi Familiának Számtartója,
2. Tiszteletes Szimonides János esperest [Így, t-vel! – K. O.] úr
3. T. Szigethi János úr, 4. Raksányi Imre Tanító úr, 5. Gráf Tanító úr,
6. Folkusházy László úr, 7. Gosztak István úr, 8. Tot Ferencz az Ecclesiának mostani curatora, 9. Tót János Ecclesia esküdtje, 10. Horváth Pál, 11. Berta András, 12. Nemes Jankó István, 13. N. Kunos János, 14. Darók András, 15. Mihalko Mátyás, 16. Szepesy Mihály, 17. Salamon Mihály,
18. Ágoston György, 19. Jós András, 20. Hegedűs János, 21. Nemes Szalay Mihály

Az Helység Részéről a Bírák:

1. Vági Mihály Fő Bíró, 2. Pusztai Ádám Tör. Bíró, 3. Pataki András Esküdt, 4. Nemes Jankó Ferenc, 5. Horváth István, 6. Szikora György, 7. Kéri János, 8. Göndös István, 9. Csizmadia György, 10. Tot Mihály, 11. Szabó István, 12. Szabo Pál, 13. Varga András.

Latin szavak fordítása: *protocollum* = jegyzőkönyv, *inspector* = felügyelő, *curator* = gondnok, választott világi vezető.

## Emlékezés...

... Szokolay Sándor zeneköltőre,  
akit sok szál fűzött Orosházához.

*Emlékezés a lelkes hazafisággal, mély hittel  
és szeretettel teljes emberre, aki gyakran  
említette, hogy valójában három szülőhelye  
van: test szerint Kunágota, lélekben-hitben  
Orosháza, zenében  
Békés-Tarhos.*

Szokolay Sándor 1931. március 30-án, Kunágotán született. 2013. december 8-án, hosszú, gazdagon alkotó évek után megfáradt, beteg szíve felmondta a szolgálatot. Soproni otthonában, szerettei körében, arcán a reménység mosolyával átszellemült az örökkévalóságba.

Szülei Szokolay Bálint és Holecska Erzsébet orosházi evangélikus ősök sarjai voltak. Kunágotára csak az édesapa állása kötötte őket, átmenetileg gyermekeik itt jártak elemi iskolába. Néhány év múltán visszaköltöztek Orosházára. A két fiú, Károly és Sándor az Orosházi Evangélikus Gimnáziumba járt. Sándor előbb verseket írogatott, ám hamarosan jelentkezett nagypapjától és édesapjától öröklött zenei tehetsége. Sikerral felvételizett Békés-Tarhosra, a Kodály Zoltán alapította zeneiskolába, ahol boldog éveket töltött a zene, s mellette az irodalom, a költészet bűvöletében, szeretetteljes, otthonos környezetben, ahonnan gyönyörű pályája elindult. Sokat olvasott. Érdekelte, foglalkoztatta történelmünk. Nagyon szerette és ismerte a magyar költők verseit, később műveiben gyakran felbukkantak költemények. Mélyen megérintették Bornemisza Péter írásai. Évtizedekkel később (1980-ban) írta: „Bornemisza Péter prédikációs Intelmeire nagy szükségem volt egész életemben... írtam már szövegére, „Libellus Ungaricus” címmel négy szólóval és zenekarral kantátát... azóta is »időszerűként« újraélem... Mert úgy kell kiáltanunk, hogy meghallja a Világ...”

Tarhosi éveit idején édesapja Orosházán, hivatali munkája mellett, minden szabad idejét zenei tevékenységnek szentelte. Szépen hegedült, tagja volt az orosházi filharmonikus zenekarnak. Kórust is alapított, amely Orosházi Madrigál Kórus néven sok

sikerrel működött, Szokolay Sándor művei közül többet énekelt el, részére a szerző számos művet írt. Az alapító halála után (Pechan Zoltán vezetése alatt) a kórus felvette Szokolay Bálint nevét.

Szokolay Sándor kitűnő érettségi után 1950-ben felvételt nyert a Zeneakadémiára, ahol többek között Szabó Ferenc, Farkas Ferenc, Ádám Jenő, Bárdos Lajos növendéke volt. Tanulás mellett már zeneiskolában tanított. Dolgozott a Magyar Rádió Zenei Főosztályán. Diplomája megszerzése után évtizedeken át a Zeneművészeti Főiskola (majd Egyetem) tanára, mellette egyesületek, társaságok tagja, soknak elnöke volt.

Korán kezdett komponálni, szenvedélyesen áradt belőle életeleme, a muzsika.



Fektelenség és játékoság együtt volt benne. Hamar megnyilvánult mély istenhite, számos műve bibliai témára épül. Szakrális művei között operák, kantáták vannak, és sok kórusmű.

Együttműködött a Budapest Deák téri, Weltler Jenő vezette Lutheránia Énekkarral. Több művet írt a kórusnak, sok szerzeményét énekelt az énekkar, gyakran a szerző vezényletével. Ott ismerkedett meg a karvezető oknahúgával, Dr. Weltler Magdolnával, aki 1970 óta a felesége.

Gazdag életművét ismertetni nem tudom... hét operát, három szimfóniát, versenyműveket, kantátákat, sok gyönyörű kórusművet írt.

Kitüntetések hosszú sorát érdemelte ki: Kossuth-díj, Erkel-díj, Bartók Béla-Pásztor Ditta-díj, Kodály-díj, Magyar Művészetért-díj, Magyar Örökség-díj, Prima-díj, Corvin-lánc, Győr-Moson-Sopron megyéért Kék Szalag, Artisjus-nagydíj tulajdonosa, Kunágota, Solymár, Sopron és Orosháza díszpolgára.

Szókimondó, megalkuvást nem tűrő magatartása is oka lehetett annak, hogy sok tisztelője, rajongója mellett ellenségei is akadtak. 1991-ben sajtótámadás érte: „magyarkodással” és „Kodálykodással” vádolták.

Nyugalomra vágyott. Minden közéleti tisztségéről lemondott. Családjával Sopronba költözött. Ott, a szép környezetben megnyugvásra lelt. Csak az alkotásnak és szeretteinek élt. Orsi lánya elmondása szerint gyermekeit arra intette, hogy minden körülmények között, feltétel nélkül szeresék egymást.

2000-ben írta: „Soproni »modern szerzetesi alkotóházamban« nincs már semmi, amiről hallgatni szeretnék a nem okuló világ előtt... a politika célját téveszti, ha saját fontosságát túlbecsüli... Ember módra kellene élnünk.... Fényt, Hitet, Reményt kell adnunk.”

Harmadik oratóriuma, a Nagy Gáspár költeményére írt Symphonia Ungarorum 2000. január 3-án csendült fel a Magyar Állami Operaházban, a millenniumi ünnepi emlékezések nyitányaként.

Az Orosházi Harangszó olvasói számára hadd emeljem ki a hatalmas életműből azt a kamarakantátát, melyet Szokolay Sándor Orosházának komponált, a következő ajánlással:

*„Millenniumi prólógus  
Az ezredforduló üzeneteként  
Pechan Zoltán orosházi Madrigál Kórusa  
és Dinnyés István Kodály Zoltán  
Gyermekkora részére:*

*Szokolay Sándor:  
JOBBI TSD A NEMZETÖT!  
Kamarakantátá (Op. 148)  
megigazulásért és nemzeti megújulásért  
Hat Tételben  
egyházi népelemek módjára  
vegyeskarra, gyermekkarra és orgonára  
Bibliai-Igékre (Károli Gáspár fordításában)  
és Bornemisza Péter  
Prédikációs-Intelmeire, ma élők okulására.  
A művet hitre-vezető gyermekkori lelkész-  
példaképem: Fürst Ervin emléke ihlette!”*

A partitúra első példányát én kaptam, címloldalán kézírással, piros betűkkel írt üzenet:

*„Tartozom e művel Földemnek, a Nehéz*



Idők megpróbáltatásain edződött »azértis«  
Hittel és Magyar szívvel drága, »jellemet  
kalapáló« Jó Atyádnak... s főleg lelkiekben  
»jobbba érdemes« városotoknak...

Ez a Mű »alapállásom«, meg Ars Poetikám  
is... és milleniumi »üzenetem«... mert  
életünk tartalmatlanabb, mint lennie  
kellene...

E mű az én Orosházi Zenei Isteniszteletem.  
Ha már ezt szereti bennem egy ország –  
Orosházával is meg kell osztanom. Ha a  
»Symphonia Ungarorum«-ot Nyitó  
Koncertre tűzték... ilyesmivel nem csak  
hazámnak tartozom, de Gyökereimnek is!  
Hogy gyökértelemmé ne váljam, az »egész  
világhoz« hasonlóan. Intek, mert okom van  
rá... Hogy ne féljünk jobbulni!  
Szeretettel Szokolay Sanyitok”

A kamarakantáta 2000. augusztus 20-án hangzott el az orosházi evangélikus templomban, a szerző vezényletével. A lelkese-  
dés és az áhítat átjárta a megtelt épületet. Szép, felejthetetlen élmény volt. Emléke-  
zünk együtt arra az estére, emlékezzünk a

Milleniumi Prológus  
Az ezredforduló üzeneteként -  
Pechán Zoltán Orosházi Madrigál kórusa és Dinnyés István Kodály Zoltán Gyermekkarra részére

**Szokolay Sándor :**

**JOBBÍTSD A NEMZETÖT !**  
Kamarakantáta / Op.148.)

megigazulásért és nemzeti megújulásért  
Hat Tételben  
egyházi népének módjára  
vegyeskarra, gyermekkarra és orgonára

Bibliái-Igékre ( Károli Gáspár fordításában ) és Bornemisza Péter  
Prédikációs-Intelmeire ma élők okulására.

Tételek: 1. KEGYELEMÉRT KÖNYÖRGŐ ÉNEK /Corát-Variáció/  
Férfikarra,-gyermekkarra,-vegyeskarra és kettős-karra  
2. AZ IYANGÉLJUNIRÓL / Prédikatori-Intelmi / Vegyeskarra  
3. ÉNEKECSKE GYERMEKEK RENGETÉSERÉ / Bűtesódal /  
Gyermekkar-Alléluja  
4. BŰNVALLO ÉNEK EGYMÁSÉRT / Prédikatori vallomás /  
Vegyeskarra  
5. A PRÓFÉTÁKRÓL / Vegyeskar-Fugato /  
6. AZ MAGYARORSZÁGRÓL /Parainesis /  
/Hívalló-Finale: Múlttól,-Jelenről,-Jövőről,-Hátadással /

2000. február 14.

**Első füzet:**  
1. 2. 3. 4. 5. Tétel.

**MÁSODIK FÜZET:**  
**No. 6!**

PARTITURA

szerezőre, lelkében Orosháza szülőttére, a  
Művészre, az Emberre, akinek kedves „kéz-  
jegy” a szívén a kereszt, szeretetre intő utol-  
só üzenete: „Új parancsokat adok nektek,

hogy szeressétek egymást: ahogyan én sze-  
rettelek titeket, ti is úgy szeressétek egy-  
mást!”

FÜRST ENIKŐ

## A gyülekezeti nővéri szolgálat megkezdte második évét

2014 annyiban más az előző évnél, hogy  
van már előző évi viszonyítási alapunk.  
Az ellátások osztályozása továbbra is így  
mehet majd, bár a számadatok hozzávetőle-  
gesek, hiszen nehéz összeszámlálni, hány  
beszélgetés és mennyi adminisztráció, szer-  
vezés kell egy adott időszakban. Jellemző  
volt a kórházi látogatásra várók emelkedett  
száma, gyülekezeten kívüli – más gyüleke-  
zetben élő – igény is felmerült. Lehetőség  
nyílt lelkészi látogatások és kórházi ürva-  
csora szervezésére. A nővéri látogatások, a  
kórházi, orvosi ellátások kísérése, a szigorú  
számadású gyógyszerek felügyelete, a kap-  
csolattartás, ügyintézés, mind a hazamene-  
tel utáni otthoni ápolást készítik elő. Előter-  
be került az orvosi és kórházi ápolói mediá-  
ció is. Célunk, hogy senki ne maradjon ma-  
gára.

Segítő beszélgetéseket a legkülönbözőbb  
élethelyzetekben igényelnek: szociális krí-  
zis, súlyos betegség, familiáris konfliktus,  
komplikált gyász, deprivált állapot.

Látókörbé kerültek kisgyermekes, isko-  
lás gyermeket nevelő, halmozottan hátrá-  
nyos családok, szociális krízis, és fiatalokú  
öngyilkossága miatti komplikált gyász. Ru-

haneművel, segítő beszélgetéssel, kapcsola-  
tok megvizsgálásával, gyülekezetbe bevo-  
nással próbáltunk támaszt nyújtani.

A gyászfeldolgozó csoport tavaly kará-  
csony előtt elvégezte ugyan feladatát, de az  
odajárók szeretnék folytatni az összejövete-  
leket, havonta egy alkalommal. Örömmel  
vettük a kívánságot. A csoport, »végzősei“ így  
továbbra is találkoznak egymással és velünk  
is. Külön öröm, hogy tagjai igénylik a lelké-  
szi áhítatokat és gondozást, valamint a bib-  
likus alapokon nyugvó eszmecsere. Az új-  
rakezdés azért is volt különösen fontos szá-  
mukra, mert többségük most jutott el az el-  
ső évfordulói, és láthatóan kapaszkodót  
kerestek a csoportban. Számos jelét látjuk  
annak is, ahogy e kis közösség tagjai egy-  
mást szeretettel támogatják. De alkalmi-  
kon várják minden sorstársukat és minden  
érdeklődőt.

Gyülekezeti fivéreink, a betegmozgató  
csoport tagjai folyamatosan és egyre aktí-  
vabban segítik mozgásukban korlátozott  
testvéreinket: orvoshoz, istentiszteleti al-  
kalmakra és olyan hivatali ügyintézésekre  
juttatják el őket, ahol az érintett személyes  
megjelenése elengedhetetlen. Tervezzük és

jelenleg megbeszélés tárgya, hogy szakszerű  
képzésben részesüljenek.

Új fejlemény, hogy létrejöttek az első  
olyan segítő kapcsolatok, amellyel négy  
órán túli esethez tudtunk közvetíteni gon-  
dozót, az összegyűjtött adatbázis birtoká-  
ban. Így lassacskán meg tudunk oldani teljes  
ellátási gondokat is.

Nehezen, de beindulni látszik a gyógy-  
szerek gyűjtése és újraosztása: egyre többen  
hoznak és kérnek vagy fogadnak el tőlünk  
patikaszeret. Továbbra is várjuk a segíteni  
szándékozókat.

Igyekszünk megtalálni azokat a ponto-  
kat, ahol szükség van ránk, és eljutni min-  
denkihez, aki kéri. Néha csak annyi ez a ké-  
rés: „Imádkozzatok értem!”, és a nővéri szol-  
gálat a Gondviselés elé viszi ezeket a – gyak-  
ran pontosan nem is ismert –, bekötözendő  
sebeket. Hiszen az új esztendőben is ugyan-  
az a feladat: bekötözni a testi és lelki sebe-  
ket.

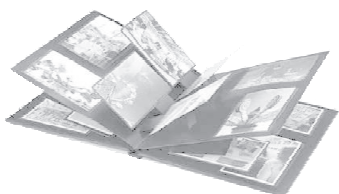
SZÖLLŐSINÉ KASSAI JUDIT





## Fotóalbum

E címmel egy sorozatot indítottunk. Várjuk mindazok jelentkezését, akik egy-egy régóta őrzött fotójukat szívesen közzétennék lapunkban. Olyan, a 19. és 20. században készült fényképekre gondolunk, melyek evangélikus egyházközségünkhöz vagy a leányegházakhoz kapcsolódnak. Lehetnek régi orosházi evangélikus iskolai fotók, konfirmációról, esküvőről, temetésről készült felvételek. Ábrázolhatják templomunkat, egykori iskoláinkat, egyházi épületeinket. Örölnénk annak is, ha eddig ismeretlen képeket kapnánk régi egyházi alkalmainkról, lelkészeinkről, tanítóinkról, más tisztségviselőinkről. Fontos annak pontosítása, hogy kit vagy mit ábrázol a beadott felvétel, hol és mikor készült. Feltüntetjük a fotó tulajdonosának nevét és (ha tudjuk) a fotográfusét is. Kérjük Olvasóinkat, hogy a lelkészi hivatalba, Csehi József hivatalvezetőhöz (Orosháza, Thék E. u. 2.) juttassanak el, válogatás után, egy jól másolható érdekes fényképet. Most pedig gyönyörködjünk a régi felvételekben!



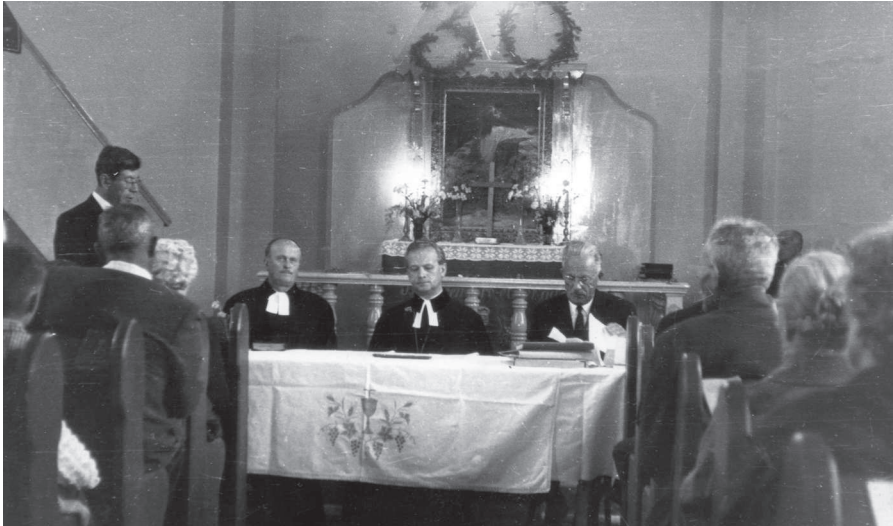
**A Táncsics utcai evangélikus iskola tanulói Sass Ferenc tanítóval**  
(Orosháza, 1906) Beküldő: Tóvári Pálné Németh Éva, Ajkarendek



**A központi evangélikus iskola V. leányosztálya Molnár Imre tanítóval**  
(Orosháza, 1914) Beküldő: Dr. Hajdú Erzsébet



**A Thék Endre utcai evangélikus iskola IV. leányosztálya Zatykó Mihály tanítóval és feleségével, Balázs Ilonkával** (Orosháza, 1935) Beküldő: Mórocz Antal



**30 éves a kardoskúti evangélikus templom. Az ünnepi közgyűlés elnöksége balról jobbra: Torda Molnár Sándor egyházmegyei felügyelő, Pálfi István esperes helyettes, D. Káldy Zoltán püspök, dr. Hajdú József egyházközségi felügyelő (Kardoskút, 1968)** Beküldő: Kunos Lajosné Gyömrei Irén



**A Torkos Kálmán utcai evangélikus iskola IV. osztályos tanulói Orbán János tanítóval (Orosháza, 1943)** Beküldő: Szabó Gizella



**Felvégi parókia a Táncsics utcán (Orosháza, 2004)** Beküldő: Balogh Örse

## Tavaszi alkalmak a leánygyülekezetekben

### Rendkívüli alkalmak:

- április 12-én, 14 órakor Szentetornyán kézműves foglalkozás gyermekek és fiatalok számára;
- április 20-án (húsvétvasárnap), 8.30 órakor Szentetornyán, 10 órakor Rákóczi telepen, 14 órakor Kardoskúton úrvacsorás istentisztelet gyermekprogrammal;
- május 1-jén Rákóczi telepiek számára gyülekezeti kirándulás Budapestre;
- május 18-án (vasárnap) 14 órakor Kardoskúton hősök napi ökumenikus istentisztelet, ünnepség és szeretetvendégség.

### Heti rendszerességgel tervezett alkalmak:

- vasárnaponként 8.30 órakor Szentetornyán istentisztelet;
- vasárnaponként 10 órakor Rákóczi telepen istentisztelet;
- vasárnaponként 14 órakor Kardoskúton istentisztelet;
- péntekenként 16.30 órakor Rákóczi telepen a gyülekezeti teremben ifjúsági óra.

### Kétheti rendszerességgel tervezett alkalmak:

- hétfőnként 17 órakor kardoskúti családoknál házi bibliaóra (Bírák könyve);
- keddenként 17 órakor Gyökeresben, a Petrilla családnál házi bibliaóra (Machintos: Elmélkedések Mózes 4–5. könyve felett);
- keddenként 16.30 órakor Szentetornyán, Szabó Józsefné presbiter testvérünkénél házi bibliaóra (Jób könyve alapján).

### Havi rendszerességgel tervezett alkalmak:

- szerdánként 17 órától Rákóczi telepen, a gyülekezeti teremben szülői bibliaóra.

## Búcsúzunk

A közelmúltban vettünk búcsút két, evangélikus egyházközösségünkhöz is kötődő kiváló személyiségtől. Előbb Fülöp Bélától, a Tánacsics Mihály Gimnázium igazgatójától, aki nyugdíjasként a helyi Evangélikus Gimnázium tanára, lapunk munkatársa volt, majd dr. Hajdú Mihály nyelvésztől, az Eötvös Loránd Tudományegyetem professor emeritusától, a Magyar Tudományos Akadémia doktorától, Orosháza díszpolgárától. Távozásuk Orosháza szellemi életének súlyos vesztesége.

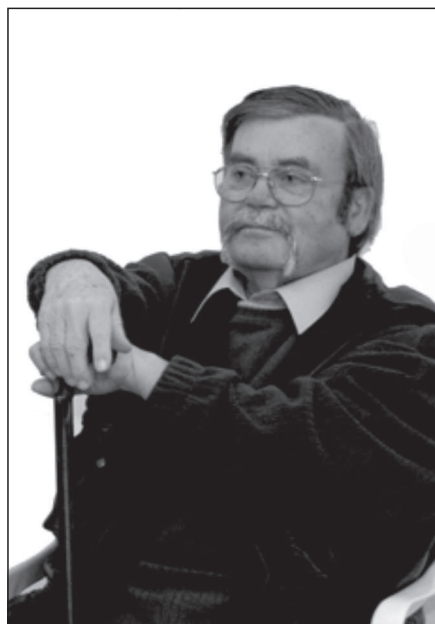
### FÜLÖP BÉLA (1939–2013)

Az idegen hatalom fennhatósága alá került Kolozsváron született. Szerette a várost, az évszázados emlékeket és kultúrát. Tízestendős volt, amikor családja Nagykárolyba költözött... mint írta: „az új világot építeni”. Érettségi után vasöntő szakmát tanult, majd a kolozsvári Bolyai Egyetem jogi karán végzett három esztendő. Mivel csak románul lehetett vizsgázni, abbahagyta tanulmányait. Bukarestbe ment, ahol egy magyar nyelvű gyermeklapnál lett szerkesztő riporter. Bejárta egész Erdélyt, megismerte a Székelyföld népét, ami magyarságtudatát alapvetően meghatározta. 1961-ben beiratkozott a kolozsvári Babes–Bolyai Tudományegyetem Filológiai Karára, ahol 1967-ben szerzett magyar tanári oklevelet.

Az orosházi Szabó Gyöngyikét vette feleségül, aki a határon túlra költözött. 1969-ben úgy döntöttek, kis családjukkal a Partiumból Orosházára jönnek. Előbb mozi üzemvezető, majd 1974-től a Tánacsics Mihály Gimnázium tanáraként az iskola nevelési igazgatóhelyettese lett, 1986–1996 között igazgatója. Emellett 1990-től 1994-ig önkormányzati képviselő, az oktatási, művelődési, sport és egyházügyi bizottság elnöke. Hozzájárult a nagy múltú evangélikus egyházi oktatás újraindításához. Az 1992/1993-as tanévtől kezdve lehetővé tette, hogy a Tánacsicsban általános tantervű evangélikus gimnáziumi tagozat induljon. Egyúttal szervezett és vezetett erdélyi fiatalok számára magyarságtáborokat, főszerkesztője volt az Orosházi Napló című városi újságnak, s hosszú ideig kiadta A Hónap című kulturális havi lapot is, életben tartotta a Helios Könyvkiadót.

2001-től óraadója lett az Evangélikus Gimnáziumnak, elindította a partiumi kiándulásokat, 2002-től rendszeresen írt az

Orosházi Harangszóba, növendékeivel elkészítette lapunk első évtizedének repertóriumát. Több tanítványa ért el kiemelkedő eredményeket a Kölcsey versmondó-versenyen, az Ordass Lajos retorikaversenyen, néhányan Kazinczy-díjat is kaptak. Kezdeményezője volt az evangélikus olvasókörnek, amelynek indulását már nem érthette meg.



Számos kitüntetést kapott, köztük az Orosháza Városért (2009) elismerést is. Harminc könyve, kétezer újságcikke, sok verse látott napvilágot hazai és erdélyi lapokban. Írásai, amiket gyakran Károlyi Fülöp Béla néven jegyzett, megőrzik gondolatait. Ravatalánál felesége, Gyöngyi és Ibolya húga mellett három gyermeke (Csaba, Anikó, Zsolt) és tíz unokája búcsúzott. (A tizenegyedik épp temetése napján született!) Temetési szertartását – sok száz fő jelenlétében – Ördög Endre igazgatólelkész végezte az Alvégi temetőben. Erdélyi barátai nevében Kocsis István író, drámaíró szól.


### DR. HAJDÚ MIHÁLY (1933–2014)

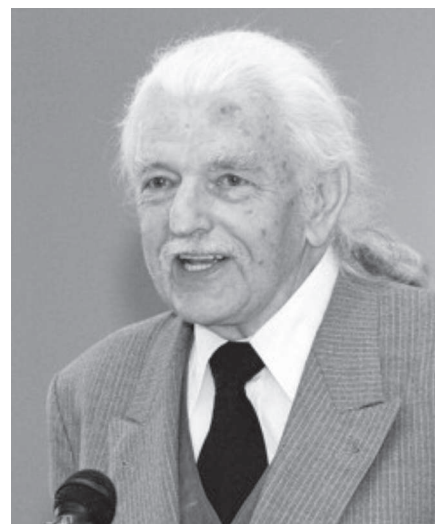
Anyai ősei, az evangélikus Ravasz család tagjai Orosháza alapítói közé tartoztak, a református Hajdú felmenők pedig az 1800-as évek elején telepedtek meg a falu határában. Mindnyájan igyekvő, mindig újat kereső, koruk kihívásait bátran vállaló gazdálkodók voltak.

Hajdú Mihály Orosházán született, az evangélikus elemi iskolákban kezdte tanul-

mányait, majd a nyolcosztályos Evangélikus Gimnáziumba íratják szülei. Itt végezte az első öt évet, 1951-ben a jogutód Állami Tánacsics Mihály Gimnáziumban érettségizett. Kulákgyereként nem tanulhatott tovább, Kardoskúton képesítés nélküli nevelőként kezdte pedagógusi pályáját. Folyamatosan tanult. A Szegedi Pedagógiai Főiskolán orosz–magyar–angol szakos általános iskolai, az ELTE Bölcsészettudományi Karán magyar szakos középiskolai tanári és könyvtáros oklevelet szerzett. 1964-ben doktorált, 1970-ben a nyelvészeti tudományok kandidátusa lett, 1998-ban védte meg akadémiai doktori dolgozatát.

1957-től Nagyszénáson, majd egy orosházi általános iskolában nevelt és oktatott. 1961-től 1966-ig az orosházi Kossuth Lajos Mezőgazdasági Technikum tanára volt. Ezt követően az ELTE aspiránsa, egyetemi adjunktusa, docense. 1999-ben habilitált, kinevezték az ELTE Fonetikai Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanárává. Fáradhatatlanul dolgozott, tanított a pécsi, a szegedi, a miskolci egyetemen, valamint a budapesti Károli Gáspár Református Egyetemen.

Fő kutatási területe a névtan volt, foglalkozott nyelvjárási, nyelvjárás-történeti és helynévi kutatásokkal is. Igen sok önállóan napvilágot látott kötetet írt. Kiemelkedő értékű „A közép-magyar kor személynévtörténete I–III.” (1994), „Keresztnevek enciklopédiája” (2009), „Családnevek enciklopédiája” (2010). Több könyvsorozatot szerkesztett és gondozott, így a Magyar Személynévi Adattárak, a Magyar Névtani Dolgozatok, a Névtani Értesítő, a Magyar Csoportnyelvi Dolgozatok sok száz kötetét. 





Az 1950-es évektől bekapcsolódott a Nagy Gyula vezette helyi múzeum alkotói körébe. Több évkönyv és az „Orosháza története és néprajza” című kiadvány jeles munkatársa volt. Orosházi vonatkozású önálló kiadványai, tanulmányai jelentek meg az évtizedek folyamán a méhészkedésről, a nyelvjárásokról, Orosháza személynév-rendszeréről. Ma is haszonnal forgatjuk a „Békési Élet” című folyóirat 1969/2 számában „Az orosháziak története Zombai előtt” című tanulmányát, ahol részletesen elemzi első evangélikus anyakönyveinket.

Vezetésével egykori osztálytársai 1991-ben alapítványt hoztak létre az újrainduló Orosházi Evangélikus Gimnázium számára. Nővérével, dr. Hajdú Erzsébettel édesanyjukra emlékezve életre hívták a Ravasz

Erzsébet Helyesírási Alapítványt. Indulásától kezdve figyelemmel kísérte, fontosnak tartotta és jelentősebb összegekkel támogatta lapunk megjelenését is.

Ragaszkodott szülőföldjéhez. Számos kitüntetés mellett büszke volt arra, hogy 2009-ben átvehette az Orosháza Díszpolgára elismerést. Utolsó hónapjait Zombai utcai házukban töltötte. Szíve 2014. január 7-én dobant utoljára. Gyászjelentésén Pál apostol Timóteushoz írott második leveléből vett jól ismert sorok állnak: „*Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam...*” [2Tim 4,7] Dr. Hajdú Mihály harcát megharcolta, futását elvégezte, hitét megtartotta.

Az evangélikus templomban rendezett gyászszertartáson az igehirdetés szolgálatát

Szalkai Róbert református lelkész végezte, életpályáját Bárdos Zsuzsa tanárnő ismertette, az MTA nevében dr. Kiss Jenő akadémikus, kollégái részéről dr. Zelliger Erzsébet, Orosháza város vezetésének felkérésére Németh Béla volt polgármester, a Táncsics Mihály Gimnázium képviseletében dr. Blahó János főigazgató szólott hamvainál. Nővére, három felnőtt gyermeke és veje fogadta a szépszájú gyülekezet részvétnyilvánítását, majd szűk családi körben, a Felvégi temetőben helyezték örök nyugalomra.

Kedves Béla! Kedves Miska! Ti már előrementetek. Mi, itt maradottak, őrizzük azt a szellemi kincset, amit ránk hagytatok. Búcsúzzunk tőletek, nyugodjatok békében, Isten veletek!

KOSZORÚS OSZKÁR

## Beszélgetés Kovács Lajos műszaki tanárral

– Szeretettel köszöntjük Lajos bácsit, aki január 17-én töltötte be

90. születésnapját. Isten éltesse!

Születésétől kezdve kapcsolatban áll egyházunkkal, hosszú ideig építési szakértője és tisztségviselője is volt egyházközségünknek. Feleségével, Magdikával rendszeres templomba jár, jó egészségnek örvendő. Arra kérem, szóljon a kezdetekről!

– Egész életemben összeköttetésben voltam az evangélikus egyházzal. Kálmán Rezső keresztelt, majd szüleim úgy döntöttek, hogy a kitűnő alapokat nyújtó evangélikus iskolába adnak. Az alsó tagozatban Tóth László, Zelenka István és Orbán János voltak a tanítóim, a felsőben Zatykó Mihály, Csizmadia Lajos és Jávorcsik Pál. Mikor tanítóim hetesek voltak a kántori szolgálatban, osztálytársaimmal mentünk a templomba a reggeli, vasárnap a főistentiszteletre. Az orgonánál énekeltünk. Később Kovács Andor esperes úrnál konfirmáltam. Elmondhatom, nagyon komoly útravalót kaptam az evangélikus iskoláktól.

– Iskoláinak elvégzése után hogyan folytatódott a pályája?

– Egyenes út vezetett a helyi Keresztyén Ifjúsági Egyesületbe (KIE), ahol Tóth László, Orbán János és Fasang Árpád tanítók vonzó légkört teremtettek. Színdarabokat tanultunk, érdekes előadásokat hallgattunk, bibliaórákon vettünk részt.

1938-ban kőműves inas lettem, a munka mellett jártunk a Holecska Gyula vezette tanonciskolába, ahol 1942-ben gyakorlatból és elméletből is kitűnőre vizsgáztam. Igyekeztem tovább képezni magamat. Két-

éves téli tanfolyamot végeztem, bővítettem szakmai ismereteimet, kedvet kaptam a tanuláshoz.

– Majd közbeszólt a háború.

– Húsz éves voltam, megkaptam a behívót az orosházi tüzeirlaktanyába. Mikor a szovjet csapatok bevonultak Orosházára, mindnyájan menekültünk, amerre tudtunk. Szüleimmel és testvéreimmel együtt akkor már Gyökeresben laktunk. A rövid utat – mivel a szovjet vadászgépek állandóan gép-puskázták a területet – állandó halálfélelemben, hét óra alatt tettem meg.

– A front elvonulásával mi történt?

– A főváros elpusztult, toborozták a munkásokat, s én is személyre szóló felszólítást kaptam. Jelentkeztem kőművesszer-

számmal, munkaruhával, hideg élelemmel. Irány Pest, a lerombolt Kossuth-híd. Ennek újjáépítése után a budai postapalota, aztán Csepel, Kispeszt volt kemény munkánk színtere. Napi 10 deka fekete kenyeret kaptunk, nagy kondérokban főztek bablevest, sárgaborsó főzeléket... húst ritkán ettünk. A megfeszített, embertelen munka miatt sokan megbetegedtek, meghaltak közülünk. Kéthetente egy marhavagonba zsúfolódva jöttünk haza, aztán ugyanúgy vissza. Kegyetlen két esztendő volt, de újjáépítettük a fővárost.

– Hazaérkezve itthon mihez kezdett?

– Különböző kőművesmunkákat vállaltam, több új épületet építettem. Szabadidőmben bejártam az orosházi Petőfi Dalárdába, tagja voltam az evangélikus ének-karnak is, ami máig emlékezetes számomra.

– Miért?

– Itt ismertem meg Török Magdikát, akit 1949-ben, 65 éve feleségül vettem. Fürst Ervin lelkész úr előtt mondtuk ki a boldogító igent.

Aztán jöttek a fiaink: Lajos született 1951-ben (most Németországban él), Laci 1954-ben (ő Békéssámszonon lakik). Három unokánk és öt dédunokánk van.

– Ehhez szívből gratulálok, térjünk vissza az 1940-es évek végére!

– A háborút követő időszak nemcsak az ország életében, de magánéletemben is hatalmas változást hozott. 1949-ben az orosházi magasépítő vállalathoz vettem fel, hamarosan a mórachalmi laktanya építéséhez helyeztek, majd a szegedi hűtőháznál kaptam művezetői beosztást. Ekkor volt az iskolarendszer teljes átforgalmazása, a munkás



és paraszt fiatalok beiskolázása. 1950-ben felvételiztem a hároméves budapesti Műszaki Tanárképző Főiskolára, ahol 1 év bentlakásos tanulás után sikeres vizsgát tettem. Makóra helyeztek nevelőnek, aztán a szegedi szakmunkásképzőben lettem műszaki igazgatóhelyettes. Közben még két évig levelezőúton tanultam is. 1953-ban sikeres államvizsgát tettem. Nem sokkal ezután beteg lettem, pihennem kellett. Közben képesített kőművesmesteri címet szereztem, sok épület kivitelezését végeztem. 1956-ban visszatértem tanítani, de a mezőhegyesi szakmunkásképző intézetbe.

– Mikor került haza, Orosházára?

– Orosházán laktunk, naponta utaztam Mezőhegyesre, 1962-ben saját kérésemre a helyi Ipari Szakmunkásképző Intézetbe helyeztek, műszaki tanári beosztásban. Itt építő- és faipari szakmai elméletet tanítottam, sok száz, talán ezernél is több tanítványom volt. 1984-ben betöltöttem a 60 évet, nyugdíjba mentem, azután még hat esztendő dolgoztam, 20 évig magántervező is voltam. Egy hívő családnak társadalmi munkában építettünk fel egy szép családi házat.



– Milyen elismeréseket kapott?

– Több alkalommal értékelték munkámat, 1981-ben a Parlamentben vehettem át a Kiváló Pedagógus kitüntetését. A legnagyobb elismerés mégis az, amikor találko-

zom egykori tanítványaimmal és beszámolnak sikeres életpályájukról.

– Időközben milyen kapcsolata volt egyházközségünkkel?

– Az 1960-as években Benkő István igazgatólelkész úr megkeresett, mert építési szakértőre volt szüksége az egyházközségnek. Szívesen vállaltam ezt a feladatot. Részt vettem épülettervezési, műszaki ellenőri feladatokban, még Pintér és Ribár esperes urak, Benkő és Jantos felügyelő urak időszakában is. Elkészítettem a lelkészlakások felújítási tervét, a ravatalozóépületek és a kolumbáriumok terveit. Előbb képviselőtestületi tagságot vállaltam, majd presbiteri tisztséget is betöltöttem, később tiszteletbeli presbiteri címet kaptam.

– Kedves Lajos bácsi, köszönjük a beszélgetést, Isten éltesse és adjon további erőt, egészséget, szellemi tartalomban gazdag életet!

– Én is köszönöm a lehetőséget, köszöntöm a Harangszó olvasóit.

KOSSZORÚS OSZKÁR

## Fénysugár-híradó

„Istenem, te tanítótól ifjúkorom óta,  
Mindmáig hirdetem csodáidat.”  
[Zsolt 71,17]

Az Orosházi Harangszó e húsvéti számában a 2014-ben mögöttünk hagyott három hónap eseményeiről számolok be. Továbbra is rendszeresen összegyűlünk a Thék Endre utca 2. szám alatti gyülekezeti házunkban, várjuk a találkozásokat, örülünk egymásnak. Többünk magányosan él, így összejövetelünkön beszélgetünk gyermekeinkről, unokáinkról, valakinek dédunokája is van már. Fontosnak tartjuk a cselekvő életet, igyekszünk elégedettek lenni, növelni a betegségmentes életszakaszunkat.

Szinte kivétel nélkül járunk a vasárnap délelőtti istentiszteletekre, várjuk lelkészeink kedd délutáni igehirdetéseit. A január utolsó harmadában tartott ökumenikus imahét minden alkalmán jelen volt egyesületünk tagsága, a baptista, az evangélikus, a római katolikus és a református testvéreknél. Érdeklődéssel hallgattuk Ördög Endre, Ihász Beatrix, Balog Eszter, Szalkai Róbert, Szalkai Róbertné, Nikodém Noémi és dr. Laurinyecz Mihály igehirdetéseit.

A diakóniai csoport szervezésében farsangi összejövetelen vettünk részt, ahol vi-

dám műsort láttunk és frissen sült fánkot ettünk. Megünnepeztük Csiszár Mihályné Margitka 90. születésnapját, énekel és virággal köszöntöttük, ő pedig finom süteményekkel kínált bennünket.

Megkülönböztetett érdeklődés kísérte Pál Tamásné tanárnő beszámolóját Spanyolországi útjáról, csodálatos képeket láthattunk szebbnél szebb tájakról és épületekről.



Kossorús Oszkár (fotókkal illusztrálva) két előadást tartott. Az első címe „Evangélikus iskolák és tanítók Orosházán 1744-től 1948-ig”, ahol többen emlékeztek tanítóikra, akik egész életükre szóló útravalót adtak neki. A másik előadás az evangélikus olva-

sókör programjában szerepelt „Evangélikusok az 1848/49-es magyar forradalomban és szabadságharcban”. Mint minden évben, most is sokan jelen voltunk a március 15-ei városi ünnepségen. Egyesületünk nevében koszorút helyeztünk el a Kossuth-szobor talapzatára.

A Justh Zsigmond Városi Könyvtárban is ott voltunk Verasztó Antal „Lépcsők” című legújabb könyvének bemutatóján, valamint Berta Jánosnak, a híres „Piroska” című könyv szerzőjéről, Hugo Hartungról szóló könyve ismertetésén.

Ugyancsak nagy élmény volt a Pesti Magyar Operett Színpad által bemutatott nőnap operettgála megtekintése.

Legutóbb a közelmúltban elhunyt Szokolay Sándor Kossuth-díjas zeneszerzőre, Orosháza díszpolgárára emlékeztünk. A felejthetetlen élményt adó zenés beszélgetést Dinnyés István igazgatóúr vezette.

Szomorúság is ért bennünket. Tóth Mihályné Rózsi, régi tagunk távozott el közülünk. Temetésén is képviseltettük magunkat.

A feltámadás ünnepe közeleg. Áldott húsvéti ünnepeket kívánok minden kedves olvasónknak!

KOSSZORÚS OSZKÁRNÉ

## SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

## Iskolai hívogató

Intézményünk, a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium szeretettel hívogatja azokat a családokat, akik elfogadják az iskola által közvetített keresztyén értékrendet. Nagy öröm számunkra, és egy szülő számára talán nagy megnyugvás, hogy a hozzánk iratkozott tanulókat iskolaváltás nélkül kis elsőtől, érettségiig tudjuk vezetni. Evangélikus szellemben, de felekezeti nyitottsággal igyekszünk nevelni a gyermekeket.

Nevelési célkitűzéseink között a következetes, szeretetteljes bánásmód mellett értékeink megőrzése, magyarságtudatunk erősítése, ünnepeinkről való méltó megemlékezés egyaránt helyet kap. Intézményünk 2011 őszén vált Tehetségponttá. Ennek megfelelően igyekszünk tanórai differenciálással, széles körű szakköri kínálatlal fejleszteni tehetséges tanulóinkat. Iskolánk elnyerte az ÖKO Iskola címet is. Sokat teszünk azért, hogy a teremtett világért felelősséget érző, környezettudatos magatartás már kisgyermekkorban kialakuljon.

A 2014/2015. tanévben két osztály indítását tervezzük, Tóth Judit és Jankó Mónika tanítónők vezetésével.

„Aki ültet, és aki öntöz: egyek,  
és mindegyik majd a maga jutalmát  
kapja fáradozásához méltóan.  
Mert mi Isten munkatársai vagyunk...”  
[1Kor 3,8–9a]



Tóth Judit vagyok. Családommal Nagymágyocson élek. Tanítói diplomám 2007-ben vehettem át a Kecskeméti Főiskola Tanítóképző Főiskolai Karán ember és társadalom műveltségterületen. Később angol műveltségterületen is oklevelet szereztem. 2008-ban kezdtem pályafutásomat az orosházi evangélikus iskolában. Kezdetben délutános nevelőként dolgoztam, illetve angol nyelvet oktattam alsó tagozaton.

Jelenleg iskolaotthonos munkaformában másodikos osztályfőnök vagyok. Nagyon fontosnak tartom a gyermekek lelki nevelését. Úgy érzem, a mai világban elengedhetetlenek számunkra azok a keresztyén értékek, melyek egyrészt útjelzőül szolgálnak, de meg is szépítik mindennapjainkat. A szeretet, a türelem, az alázatosság, az elfogadás, a megértés – mint a lélek gyümölcsei – nagy hangsúlyt kapnak napenkénti feladatvégzéseinkkor. Igyekszem új módszerekkel hatékonyabbá tenni a nevelői munkámat. Nagyon hálás vagyok az Úrnak, amiért ide vezetett engem!

„... akik Istent szeretik,  
azoknak minden  
javukra szolgál...”  
[Róm 8,28]



Jankó Mónika vagyok. Orosházán élek a családommal. A Kecskeméti Tanítóképző Főiskolán végeztem óvodapedagógus és tanító szakon (magyar műveltségterület). 2008-ban kezdtem az evangélikus iskolában tanítani. Előtte Budapesten dolgoztam.

Szívesen viszem osztályaimat erdei iskolába, ahol a varázslatos környezet adta minden lehetőséget kihasználva tanulunk öt napon keresztül. Voltunk már a Szeliditónál, Kunbaracson és Nyíregyházán a Vadsparkban. Emlékezetes élmény volt a gyermekcsoportoknak és nekünk, tanítóknak egyaránt.

A hagyományos tantárgyak mellett néptáncot is oktatok, illetve megismertetem a gyerekeket a jelnyelvel. Arra törekszem, hogy a tudás megszerzése, a képességek teljes körű kihasználása, fejlesztése mellett a szeretet és a következetesség legyen munkám vezérfonala.

„Taníts engem helyes  
értelemre és ismeretre.”  
[Zsolt 119,6]

## KÖZLEMÉNY

Értesítjük az érintett szülőket, hogy a 2014/2015. tanévre történő általános **iskolai beiratkozás**ra az alábbi időpontokban kerül sor:

- 2014. április 28. (hétfő) 8–18 óra között
- 2014. április 29. (kedd) 8–18 óra között
- 2014. április 30. (szerda) 8–18 óra között

A beiratkozás **helyszíne**: Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium 5900 Orosháza, Bajcsy-Zsilinszky u. 1. (1. emelet 105. szoba)

A jelentkezéshez **szükséges dokumentumok**:

- a gyermek személyazonosítására alkalmas,
- a gyermek nevére kiállított személyi azonosító

és a lakcímet igazoló hatósági igazolvány;  
– az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolás.

Az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolás lehet:

- óvodai szakvélemény;
- nevelési tanácsadás keretében végzett iskolaérettségi szakértői vélemény.

Szeretettel várjuk leendő elsőseinket!

FEHÉR BORBÁLA  
igazgató

## SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

## Bibliaismereti vetélkedők

„Együtt (l)enni jó!”

Ezzel a címmel írta ki az Országos Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Osztálya tanévünk bibliaismereti versenyét. A három fordulóra tervezett megmérettetés első állomását iskolánk – hagyományosan – városi szinten is meghirdette. Alsó és felső tagozaton, négyfős csapatokat alkotva, több mint 170 tanuló készült és versenyzett nálunk.

Örömmel fogadtuk a református és katolikus iskolából érkezett gyermekeket éppen úgy, mint a Vörösmarty és Rákóczi-lepi tagintézmény versenyzőit. A zsűri ökumenikus összeállításában is a tradíciókat követtük, amikor felkértük versenyünk állandó zsűrielnökét, Lászlóné Házi Magdolna lelkésznőt, továbbá Szalkay Róbert református lelkészurat, Madarász Géza egyházmegyei felügyelőurat, katolikus hitoktató kollégánknak, Petrusné Katona Beátát, valamint Kukláné Fábrián Arankát, aki szintén a református felekezetet képviselte. A versenyek levezetésében hittan-munkaközösségünk tagjai, tanító nének segítettek, a feladatmegoldások előtti áhítatokat iskolalalelkészünk, Balog Eszter tartotta.

Bár országos kiírás nincs gimnáziumi korosztálynak, mi az adott témában minden évben számukra is megrendezzük a vetélkedőt. Hálásak vagyunk Bánkiné Dr. Borbély Mária tanárnőnek, hogy ismét elhozta a Táncsics Mihály Gimnázium etika-szakköröseit, akik nagyon szépen helyt álltak ezen a megmérettetésen.



A helyezést elért csapatokat iratterjesztésünkől vásárolt könyvekkel, naptárakkal tudtuk jutalmazni. Köszönjük fenntartó gyülekezetünk támogatását! Most is (hagyományszerűen) tortával kedveskedtünk a gyerekeknek, ami mindig nagy örömforrást jelent, nem csak az apró diákoknak.

A területi fordulónak a szarvasi Benka Gyula Általános Iskola, míg az országos versenynek az aszói Petőfi Evangélikus Gimnázium adott otthont. (Csapataink eredményei a 26. oldalon összesített formában olvashatók.)

Ennek az évnek a különlegessége, hogy a versenykiírás szerinti 4 korcsoport feladatainak összeállítását a GYIO négy evangélikus iskola hittanoktatóira bízta. Megtiszteltetésnek érezzük, hogy az I. korcsoport, azaz az 1–2. osztályos feladatok összeállítását munkaközösségünkre bízta. Többszöri megbeszéléssel, összehangolt csapatmunkával igyekeztünk jó színvonalon teljesíteni a feladatot.

Bízom benne, hogy azok a gyerekek, akik akár egy forduló erejéig is, de foglalkoztak a kijelölt igeszakaszokkal, nem bánták meg. Hiszem, hogy Isten ígéjének közelében nincs elvesztegetett idő! Találó az ez évi mottó: „Együtt (l)enni jó!” Istennel együtt lenni jó!

NAGYNÉ GYÖRGYI SZILVIA  
munkaközösség-vezető

## MEGiNT – Ott voltunk

„A nemzeti-népi kultúra megőrzése nemcsak egy életet adó program élménye, hanem a magyarság fennmaradásának egyetlen lehetősége.”  
[Andrásfalvy Bertalan]

Nemzeti összetartozásunk egyik alappillére a népművészet, melyet az evangélikus ifjúság is rendszeresen ápol. Ennek szellemében rendezte meg a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium immár ötödik alkalommal, 2014. február 21–22-én a Magyarországi Evangélikus Gimnáziumok Népművészeti Találkozóját (MEGiNT).

Iskolánk népdalt és népi táncot kedvelő diákjai és nevelői második alkalommal vettek részt a MEGiNT-en. A rendezvény bő-

velkedett programokban. Tátrai Zsuzsanna néprajzkutató a farsangról tartott előadást. Ezt követte a Buda Folk Band koncertje. A



rendezvényen még számos népdalénekest hallgathattak, és kisiskolásokat, valamint igazi profikat is láthattak táncolni a résztvevők.

Iskolánk két műsorszámmal lépett fel. Az általános iskolások közül a 4. és a 6. évfolyam tanulói dunántúli táncokat mutattak be. Felkészítő tanárunk: Ravaszné Horváth Marianna.

Intézményünk négy gimnazista leánya – Bacsur Fanni, Madarász Dóra, Hack Dóra, valamint Jelinek Alexandra népdalcsokrot énekelt Domjáné Szólik Anikó vezetésével.

A rendezvény közös örömtánccal ért véget.

RAVASZNÉ  
HORVÁTH MARIANNA  
tanító, néptáncoktató

## SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

## Országos evangélikus óvodai szakmai nap

Egyházi ünnepeink és az ünnepekörök jelentősége óvodáinkban címmel rendezték meg Orosházán az óvodapedagógusok találkozóját 2014. március 4-én. A rendezvénynek a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium adott otthont. Az alkalom helyi szervezői Révészné Tóth Erzsébet (Böbe) nyugdíjas óvónő, országos óvodai szaktanácsadó és Vajer Tímea, a Hajnal Evangélikus Óvoda vezetője voltak.

A szakmai nap első felében lehetőség adódott a Hajnal óvoda megtekintésére, mely után az iskolában folytatódott a program. A köszöntések és az áhítat után a helybéli óvodások igényes műsora következett: a néptánckör fellépése után karácsonyi, húsvéti és pünkösdi táncok, énekek és versek hangzottak el szép, tiszta és nagyon kedves gyermekhangokon. Ezt követően a három egyházkerület munkacsoportjai egy képzeletbeli kosarat töltöttek meg ötleteikkel: egymást követve előadták, hogy hol és melyik óvodában milyen programokat szerveznek a nagyobb ünnepekörökben. Öröm volt látni a kivetítőn, hogy melyek azok a keresztyén és nélkülözhetetlenek mondható programok, amelyek nélkül – mondhatni – nincs is evangélikus óvoda. Bevallom, sokkal nagyobb kíváncsisággal figyeltem, melyek azok a programok, amelyek egyedinek mondhatók az egyes óvodák esetében.



Láthattunk sok jó példát arra is, hogyan nyit a szülők, a nagyszülők, illetve a gyülekezet felé az óvoda. Ennek jó példái: az adventi jótékonyági vásár vagy egy csodálatos kis ovis csengettyűzenekar tiszta hangjainak örömteli felcsendülése, vagy akár egy igényesen megrendezett színdarab bemutatása az istentiszteleten.

De ennek fordítottjáról is szó esett: van olyan óvoda, ahol egyes ünnepekkor a szü-

lők énekelnek a gyermekeknek, ajándékképpen. Elhangzott példa arra is, hogy a templom felnőtt kórusa énekel együtt az óvodásokkal. Vagy megemlítendő az a program is, amikor a presbiterek jönnek el az adventi játszóházba az ovisok közé, hogy együtt éljék meg a közös készülődés örömeit. Jóleső érzés a kicsinyek számára, ha a templomba érkeve igés lappal köszöntik őket. És ha megtudják, hogy azt éppen kik is készítették számukra, bizonyára külön méltányolják.

Az evangélikus óvoda szerepet vállalhat a helyi társadalomban is: jó példája ennek az adventi városi bódé felállítás, ahol az óvodában barkácsolt kézműves ajándékokat lehet árúsítani egy csésze finom tea kíséretében. A gyermekek éneke mindig megható ajándék az idősek otthonában is, bármely nagyobb ünnepkor.

Szó esett egy más jellegű nyitásról is: szép példája a tavaszi kimozdulásnak, ha az óvodások húsvét előtt ellátogatnak – a helyi adottságoknak megfelelően – a kálvária jeleneteinek, esetleg képeinek megtekintésére is.

Az óvodás kiscsapat építése is szinte hártatlan lehetőségeket kínál az ünnepek alkalmával: Mikulás-mozi, rajz- és egyéb kiállítások, zeneiskolásokkal való közös zenélés, húsvétot megelőzően az úrvacsora elbeszélése (a pászkavacsorához hasonlóan bemutatva) mind jó alkalom a kicsik közösségének fejlődésére. A húsvéti keresztelők – a még meg nem keresztelt gyermekek esetében – bizonyára felejthetetlenek mind az ovisok, mind családjuk részére.

Az óvónői csapatépítésre szinte minden ünnepünk lehetőséget ad, hiszen például egy óvónői kórus bármely egyházi ünnepen közösséget építő erő. Az ünnepeket megelőző közös lelki elmélyülés is minden esetben mód van az egyéni önvizsgálatra, valamint újabb tartogat a közösség közös lendületvételére.

Az elhangzott prezentációk és kerületi bemutatók összefoglalva – egyfajta analízisként – az evangélikus óvodai nevelés színes palettáját tárták fel. Kirajzolódott általuk a keresztyén óvónői felelősség-hordozás és elkötelezettség a kisgyermekek iránt, a szakmai igényesség a sokszínűségben és a kreativitásban, melyet csak gazdagítani szabad, de alább adni nem. Helyenként szüksé-

ges egymás további segítése, a kollegiális közösség további szakmai, és lelki támogatása.

A nap ívét Dr. Szabó Lajos rektor úr rajzolta tovább ünnepi előadásával, hiszen magáról az ünnepeink megéléséről, átéléséről szót „Az egyházi ünnepeink és az ünnepekörök jelentősége a család és a kisgyermek



életében című előadásában. „Az ünnep mindig reménységet ad” – hangzott lelkesítően, hiszen valamit vagy valakit megünnepelni mindig továbblendít, új perspektívákat kinyitva. „Ünnepkor egyfajta varázslat részei lehetünk” – hangzott el elgondolkodtatóan: hiszen hogy az élet egy-egy perce, órája milyen meghatározó lehet, az saját tapasztalatból alátámasztható. Az ünnepek által energiát nyerünk, ezért nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy a napi feladatokat mindenkor örömmel folytathassuk tovább.

Az előadás egy érdekes gondolata különösen megragadó volt: manapság a gyermekek viszik haza az ünnepet az oviból. Közben arra gondoltam, milyen nagyszerű missziós lehetőségek állnak az evangélikus óvodák előtt, amelyekről érdemes lenne egy másik szakmai napot tartani. Hiszen a gyülekezetek többsége előregedőben, és sajnos fogyóban van. Lehet, hogy az ovisoknak és családjuknak jóval nagyobb szerepet kellene adni a gyülekezetépítési stratégiánkban?

Az előadás záró egységének gondolatai megragadóak voltak: a „Csoda és titok az óvodában” címmel elhangzott az „Együtt-szeretethet” mottó, melyet ki-ki továbbgondolhatott. Valamint az alábbi idézet is ajándékként hatott: „Szeretet nélkül nincs ünnep, ünnep nélkül nincs szeretet.” Köszönet a lelkesítő gondolatokért, és a záró afrikai történetért, melynek végkicsengése: becsüljük meg életünkben a láthatatlan ajándékokat, melyeket egy-egy közösség (akár maga a házasság is) magában rejt.



## SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM



Az alkalmat az orosházi evangélikus VIVIT gyülekezeti kórus zárta le egy-egy nagyobb ünnepünk kórusművével.

Összefoglalva: köszönet ezért a szakmai találkozót, hiszen aki kapcsolatba kerül az őszinteséggel, a nyíltsággal és a feltétlen ragaszkodással a próggyöngyszemeivel, csakis arra gondolhat (a hegyi beszéd után, szabadon), hogy: Boldogok vagytok, ha evangélikus óvodában dolgozhattok, mert a sok fejto-

rest, szervezést és lebonyolítást követően örömtökök napról napra növekedni fog...

Isten áldja meg óvodapedagógusaink, pedagógusaink kitartó munkáját! Köszönet azért, hogy a gyermekek testi-lelki nevelését rájuk bízhatjuk, amíg a szülők csak a lelki szemekkel láthatják csemetéjüket. Kezük alatt formálódik a jövő gyülekezete, egyháza. Adjunk meg a számukra minden tőlünk telhető támogatást: szakmai, egyházi, gyü-

lekezeti és szülői segítséget. Imádkozunk különösen a helyi evangélikus óvodáért és iskoláért, hogy ünnepeink is segítsenek bennünket egymás jobb megismerésében, közösségeink épülésében. De legfőképpen azért, hogy Jézus Krisztusban való hitben nevelkedjenek fel gyermekeink, hogy életük szépen, tisztán, boldogságban teljesebben ki.

BALOG ESZTER

## Országos szakmai nap óvodánkban

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának Nevelési és Oktatási Osztálya minden évben, március elején támogat és koordinál egy továbbképzés jellegű országos óvodai szakmai napot.

A korábbi években Budapesten, az Országos Iroda székhelyén került sor erre a rendezvényre, néhány éve azonban kihelyezett helyszínen, az ország valamely evangélikus óvodájában találkoznak az evangélikus óvónők.

Ebben az évben, március 4-én óvodánk adott otthont a rendezvénynek, amelyen 140 résztvevő volt jelen. A szakmai napon az „Egyházi ünnepeink és az ünnepkörök jelentősége óvodánkban” témával foglalkoztak az óvodapedagógusok.

A program az óvodában indult, reggel oda érkeztek az óvónők Győrtől Nyíregyházáig, az ország minden tájáról. Ott került sor a regisztrációra, s a kolléganőknek lehetőségük adódott a kötetlen beszélgetésre, nézelődésre, az óvodával való ismerkedésre.

A szakmai program 10 órától vette kez-

detét az iskola dísztermében. A köszöntő szavak után iskolalelkészünk nagyon kedves áhítattal vezette be a programot.

Óvodásaink köszöntőműsorral kedveskedtek a vendégeknek. Bemutakozott óvodánk néptáncköre egy kedves néptáncscsoporttal, ezután a vendégek egy-egy morzsát, egy-egy kis szöszszenetet láthattak a nap témáját adó három nagy ünnepünk népszokásaiból.

A három evangélikus egyházkerület óvodái, kerületenként együttműködve közös prezentációt készítettek a témában. A déli egyházkerület az advent/karácsony, a nyugati kerület a húsvét, az északi kerület pedig a mennybemenetel/pünkösd ünnepekre vonatkozóan mutatta be, hogy a kerület óvodái hogyan, milyen szokásokkal, sajátos hagyományokkal készülnek és emlékeznek egy-egy ünnepre. Mi az, amit az ünnep kapcsán hangsúlyosnak tartanak, kidomborítanak a nevelőmunka során.

A nap fontos programpontja volt a délutáni időszakban Dr. Szabó Lajosnak, az

Evangélikus Hittudományi Egyetem rektorának előadása. „Egyházi ünnepeink és az ünnepkörök jelentősége a család és a kisgyermek életében” témában hallgathattunk értékes gondolatokat tőle.

Gyülekezetünk Vivit kórusának igényes, színvonalas szolgálata méltó módon zárta a rendezvényt. Az egyházi ünnepekhez kapcsolódó énekeket szólaltattak meg.

Délután 4 órakor igazgatólelkészünk áldásának útravaló üzenetével bocsátottuk el a vendégeket.

Találkozónk értékes lelki és szakmai tartalmakat közvetített, szép élményekben, használható tapasztalatokban gazdag alkalom volt. Országos rendezvények alkalmával mindig öröm a találkozás a messziről érkezett és régen látott kedves kolléganőkkel. Hálásak vagyunk a találkozás öröméért a közösség ajándékáért.

VAJER TÍMEA  
óvodavezető



## Kedves Szülők és Érdeklődők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a 2014/2015-ös nevelési évre  
**az óvodai beíratás időpontja április 28–29-én, 8–17 óráig lesz.**

Óvodánkba felvételt nyerhet minden 2 és fél évet betöltött kisgyermek. Az evangélikus megkeresztelt gyermekek a felvétel során előnyt élveznek. Az óvodakezdés feltétele a kisgyermek szobatisztasága. Az óvodai nevelés igénybevétele szeptember 1-jén, illetve a 2 és fél év betöltésével a nevelési év folyamán bármikor megkezdhető.

Március hónapban játszóházzal egybekötött óvodai nyílt napot rendeztünk az óvodába készülő kisgyermek és szülei számára. A gyermekeknek alkalmuk nyílt ismerkedni az óvodával és vidám tavaszi kézműveskedésben vehettek részt, a szülők pedig megtekinthették az óvodát, ismerkedhettek az óvónőkkel, érdeklődhettek a nevelőmunkával, az óvodai mindennapokkal kapcsolatban. Felmerülő kérdéseikre igyekeztünk választ adni.

A szervezett rendezvényen kívül is bármikor szívesen látjuk az érdeklődőket, akik óvodánkkal szeretnének ismerkedni és betekintést nyerni a nálunk folyó nevelőmunkába. Szeretettel várjuk a kedves szülőket és a leendő óvodásokat!

## SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

## Látogatás a „világ legszebb szalonjában”, a Szent Márk téren

Egy régi ötlettől vezérelve a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium 56 fős csoportja (tanárok és diákok) háromnapos kirándulás keretében meglátogatta a híres velencei karnevált. Nem titkolt szándékunk volt, hogy Tehetségpontként újfajta módszerrel, előre felkészülve a bizánci, itáliai és reneszánsz művészetből, Velence történelméből, földrajzi adottságából (többek között történe-



lem, rajz, földrajz és énekszakos kollégák részvételével) élményszerű oktatást biztosítsunk a velünk tartó – többnyire gimnazista – tanulóknak.

Tizenhárom órás utazást követően Punta Sabbioni kikötőjébe érkeztünk. Csoportunk kisebbik része – történelemtanárunk vezetésével – közvetlenül áthajózott Velencébe, a nagyobbik része pedig idegenvezetőnkkel az üveg- illetve csipkekészítéséről világhírű Murano és Burano szigetek felfedezésére vállalkozott. Az útleírások szerint Burano elbűvöli a látogatót kézzel varrott csipkéivel és piciny színes házaival. Murano világhírű üvegtárgyaival vonzza a turistákat. Megtekintve Burano legendás színes házait, csipkecsodáit, igazat adtunk a leírásnak, nem is beszélve Murano üvegműzeumáról, üvegcsodáiról, illetve az üvegműhelyben szemünk láttára készült üvegvázáról, és a nagy ámulatunkra néhány perc alatt előtűnt meg született üveg Ferrari-csikóról.

Délután csoportjainkat egyesítve közösen ismerkedtünk a lagúnákra épült Velence néhány nevezetességével: Szent Márk tér, Szent Márk-székesegyház, Dózse-palota, Campanile, Sóhajok hídjá, Rialto. Ezt követően (helyben vásárolt maszkjainkkal) részt

vettünk a karneváli forgatagban, majd este visszahajóztunk Punta Sabbioniba.

A sikeren felbuzdulva, hasonló élményszerű oktatást célozva kezdem el szervezni franciaországi utunkat Párizsba.



A kirándulás projektjét lezáróan a Velencében vásárolt maszkokat magunkra öltve, zene kíséretében vonultunk végig az iskola folyosóján, a többi gyerek ámulatára és nagy tetszésére. A karneváli fotók feldolgozása a kirándulást követően tanuló kérésre elindult iskolai fotószakkörön történt, melynek vezetését Botta Dénes örömmel vállalta. Ez a válogatás megtekinthető iskolánk honlapján.

CELUSKÁNÉ CSEPREGI ALÍCIA

## Keresztyén család és demokrácia


Az iskola diák- és pedagógusközössége a Székács-hét rendezvénysorozattal emlékezik az intézmény névadójára. Intézményünk 2009 óta viseli Székács József nevét. Azóta ápoljuk emlékét, életművét, s igyekszünk méltónak lenni egy olyan egyéniséghez, mint amilyen ő volt. Emlékiratait olvasva megelevenedik előttünk a széles szellemi látókörű, egyedülálló képességekkel rendelkező ember, akinek rendkívüli tehetségéhez rendkívüli szorgalom párosult. Egyenes szívű, őszinte, mélyen hívő ember volt. Pesti magyar lelkész, majd evangélikus püspök lett, egyházi író, költő, műfordító, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja volt, akit „az ország papjaként” is-

mertek. Ennek a nem mindennapi életútnak a kezdete Orosháza volt, egy szegénysorban élő, gyermekeit féltő szeretettel nevelő család adta a fészket, ahonnan a tehetséggel megáldott gyermek elindulhatott. Útján számtalan segítőt (lelkészre, tanítóra, jó barátokra) talált, akik támogatták, s nem engedték, hogy tehetsége kárba vesszen.

Az emlékezésünk három részből áll: tanulmányi versenyek, projekt nap és a Székács-gála.

A tanulmányi versenyeket a szakmai munkaközösségek szervezték meg minden korosztály számára. Összesen 17 féle szakmai versenyen vehettek részt a tanulók, alsósok, felsősök és a gimnazisták. Az ered-

ményhirdetésre a projekt napon került sor, a legjobbak elismerést, dicséretet kaptak, oklevelek találtak gazdára. Emellett a szép helyezést elért tanulók zöld leveleket szereztek az osztályuknak. (A levélgyűjtés az ÖKO-program keretében zajlik, a rendezvényeken, versenyeken való részvétel, eredményes szereplés jutalma a zöld levél. Annak az osztályközösségnek, amelyek a legtöbbet gyűjtik össze, a jutalma egy meghatározott összeg, melyet az osztály kirándulásra fordíthat.)

Március 21-én, a hét zárásaként, a hagyományos tanítási órákat elhagyva tartottuk meg a Székács-napot. Az alsósokkal a keresztyén család témakörét dolgoztuk fel. 

## SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM



Boldog az az otthon...

... ahol együtt imádkoznak a szülők

és a gyerekek, mert ott lakik az Úr.

... ahol megülik az ünnepeket,

mert lakói részt vesznek a mennyei

ünnepségen.

... ahol a gyermekek azonnal részesülnek

a keresztség szentségében, mert ott a

mennysorság polgárai fognak növekedni.

... ahol szeretik és ápolják a keresztyén

tudományt, mert ott mindig az élő hit

világossága ragyog.

... ahol a gyerekek a szülőktől

istenfélelmet tanulnak, mert a béke

fészke, az erény menhelye, az üdvösség

szentségháza lesz.

[Mariangelo da Cerqueta]

vasárnapot, azaz a feltámadásünnepet beszéltük át. Ennek kapcsán évfolyamonként készítettünk egy-egy nagy templomrajtot, amelybe minden kisgyermek berajzolhatta családját: hiszen Jézussal együtt lenni jó, és Jézus nemcsak a kis gyermekeket várja, hanem édesapát, édesanyát, testvéreket egyaránt.

Szituációs játékokkal dolgoztunk fel mindennapos és valami miatt különleges családi helyzeteket, történéseket olyan szemüvegen keresztül, amely az alábbi kérdésekre fókuszál: Mit tenne Jézus? Tetszene-e Jézusnak? Kézügyességüket is megmutathatták a gyerekek: gyöngyökkel díszített könyvjelzők készültek. A könyvjelzőkön olvasható egy imádság, hiszen a keresztyén család imádsággal élő család: „Mégváltó Úr Jézus! Kérlek, őrizd meg szereteteimet!

választási programbeszédnek hangzottak el, és a nap végén szavaztak, melyik osztály volt a leginkább meggyőző. A győztesek jutalma egy-egy torta volt, melyet a 7/6 és a 9/4 osztály kapott meg.

A hét programját a szülőket is megszólító Székács-gála zárta, amelynek keretében a közönség előtt az intézmény színe-java színpadi produkcióval mutatkozott be. Igazi művészi élményt nyújtott a gyerekek előadása. A színpadon egymást követték a remek műsorszámok: szavaltatok magyarul és angolul, hangszeres szólók, énekek, mesemondás, színi előadás, néptánc, jelelés.

Luther Márton egyszer azt mondta, hogy Isten a legnagyobb egyenlőséget az egyenlőtlenséggel teremtette. Ezt a modern nyelvvel inkább úgy mondanánk, hogy a legnagyobb egyenlőséget a különbözőséggel teremtette, tehát azzal, hogy mindannyiunkat különbözőnek alkotott meg, s ezért van az, hogy minden ember más és más területen látja meg a lehetőséget, más és más területen érzi úgy, hogy ki tudja bontakoztatni tehetségét. Az embereknek nem egyformák az adottságaik és a képességeik: egyesek jobb képességekkel vannak megáldva, mint mások. De nemcsak az adottság számít, hanem az is, hogy mit ad hozzá az ember. Ha nem foglalkozunk velünk született képességünk fejlesztésével, akkor az a semmibe veszhet. A mindennapi munkánkban arra törekszünk, hogy minden gyermek megkapja a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelő teljesítményt nyújtson. Ezt szolgálja a differenciált órai munka, a különböző szakkörök, az iskolai, területi és országos versenyekre való felkészítés, illetve a tanár és tanítványa között kialakult jó munkakapcsolat, amely egymás kölcsönös tiszteletén, megbecsülésén alapul. A Székács-napokon az átlagostól eltérő, különleges teljesítményekre képes diákokra lehetünk büszkéek, rájuk figyelünk jobban, az ő előadásukban gyönyörködünk. Nekik, de úgy hiszem mindannyiunknak szól Pablo Casals, katalán származású spanyol csellóvirtuóz, karmester, komponista üzenete: „Arra ne legyetek hiúk, hogy tehetségesek vagytok. Ezt nem magatoknak köszönhetitek, nem ti alkottátok meg magatoknak. Csak az számít, hogy mire juttok a tehetséggel. Az adottságra nagyon vigyázzatok, nehogy eltorzítsátok vagy eltékozzátok, amitek van! Állandóan csak dolgozzatok és tápláljátok a talentumot!”



Négy állomáson, változatos feldolgozási módokkal igyekeztünk minél jobban rávilágítani és megbeszélni a gyerekekkel, milyen többletek jellemzik a keresztyén, azaz Jézust követő családokat. Hűség, elfogadás, megértés, megbocsátás, szeretet, őszinteség, alázat, tisztelet szüleink és nagyszüleink felé – mit jelentenek, hogyan éljük meg ezeket a tartalmakat családjainkban? Kiemelten foglalkoztunk néhány családi ünnepvel, ahol Isten áldását élhetjük át. Így beszélgettünk a születés és születésnapok méltó megünnepléséről, hogy mennyire fontos ilyenkor is megköszönni az élet Urának az életet. A keresztelek lényegéről: mit is jelent, hogy gyermekévé fogadott bennünket az Isten, milyen körben, hogyan ünnepeleink ilyenkor? A sok kínálkozó, családban megélt ünnepből harmadikként a

Szüleimet, testvéreimet, családom más tagjait, akiket szeretettel hordozok a szívemben. Kérlek, segíts bennünket, hogy tetszésed szerint éljünk és nagyon szeressük egymást, hiszen Te is ezt tanítottad nekünk. Ámen.” (Nagyné Györgyi Szilvia)

A felsősök és a gimnazisták napja között áhítattal indult, amelyen életünk legfontosabb választására intette a hallgatóságot az iskolalelkész: Válaszd Jézust! Ha ezt teszed, minden további döntésed, választásod csak jó lehet. Az áhítat előkészítette a nap programját. Ez a korosztály a demokrácia fogalmát ízlelgette, értelmezte. A délelőtt folyamán a Székács korabeli választásra készültek úgy, hogy a kisebbek ismert, a nagyobbak kevésbé ismert történelmi személyiségek választási kampányát dolgozták ki. Plakátok készültek, rigmusok, nóták születtek,

FEHÉR BORBÁLA  
igazgató



## SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

## Híreink Isten veteményeskertjéből, avagy tehetséggondozás iskolánkban

Honnan a tehetség? Istentől. Hol és kinek a segítségével tudunk legjobban tehetséget fejleszteni? Természetesen Isten segítségével és az Ő jelenlétében. Úgy gondolom, hogy egyházi iskola tanáraiént a legnagyobb megtiszteltetés számunkra Isten munkatársaként a jövő tehetségeinek kibontakoztatása, fejlesztése, mely Isten jelenléte nélkül lehetetlen vállalkozás.

A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium regisztrált tehetségpont, ahol szervezett formában, szakemberek segítségével tehetségfejlesztés zajlik. Kora tavasszal, mint minden jó gazda, elérkezettnek láttuk az időt Isten veteményeskertjének további gondozásához, ápolásához, gazdagító, dúsító, inspiráló programokat létrehozva diákok, tanárok, és kötetlen tanár-diák együttléte számára, melyek hozzájárulnak a tehetségek minél hatékonyabb fejlesztéséhez, gondozásához.

A jó tehetséggondozás egyik lényege, hogy egyéni igényekre és fejlődési feltételekre tekintettel tudják segíteni a tanulók értelmi, érzelmi, testi, szociális és erkölcsi fejlődését. Olyan tanítási módszert alkalmazunk, mely élményközpontú, kreatívfejlesztő, s a belső motivációt megragadva indítja el a tanulóinkat olyan utakon, melyek korábban ismeretlenek, vagy kevésbé ismertek voltak. A diákokat olyan tartalmakkal stimuláljuk, amelyek teljes mértékben megfelelnek elvárásainknak, érdeklődésüknek, így a tehetségeknél felszínre hozhatjuk azt a mélyben szunnyadó kincseshányát, amit normál körülmények között, a hagyományos oktatás során észre sem vennénk.

Akkor segíthetünk legtöbbet a tehetséges tanulókon, ha mind közelebből, átfogóbban ismerjük meg magát a tehetséget, valamint a tehetséggondozás leghatékonyabb módjait, és ezt csak úgy tehetjük meg, ha minél többet vagyunk közöttük kötetlen szabadidős, nemcsak hagyományos osztálytermi formában. Tehetségfejlesztő pedagógusként ezért szerveztem egy utazást és egy interaktív kiállítást az elmúlt időszakban.

A tehetség napja keretén belül manga-kiállítást szerveztünk az OSZAKA névre

hallgató animeszakkörösökkel. A magunk által tervezett pólóban vettünk részt rajta, helyszíne az iskolánk új szárnyának tetőterében lévő mini galéria és a rajzterem, a falakon a tanév során elkészült rajzok tablóba rendezve, az ablakokon általunk rizspapírra írva néhány japán szó. A teaházban japán édességeket, jázminteaát és evőpálcikával rizst fogyaszthattak a résztvevők a virágzó cseresznyefaág körül. A japán írást és rajzolás szakköröseink mutatták be a többiek számára, sőt még előadással is készültek az animekultúráról. Lehetőség volt könyvek és újságok olvasására és kölcsönzésére is. Néhány szó a mangáról és az animéről: a manga japán képregény, az anime pedig japán rajzfilm. Szakköröseim sok ismerettel rendelkeznek a japán kultúráról és elkötelezetten kutatják tovább. E közösség jelentősége,



hogy tizenéves tanulóink között számos olyan is van, aki nem találja meg önmaga helyét a hazánkba áramló nyugati kultúrában, ezáltal egy új keletkezik benne... náluk ezt tölti ki a japán kultúra. A tárlattal szeretnénk volna megmutatni az érdeklődőknek ezt a világot, mindazt, amiért mi annyira szeretjük!

A tehetségfejlesztés jegyében tanárainknak nevelési értekezletet is tartottunk melynek témája: „Legyen élmény a matematika, a játékok bűvöletében”. Előadónk, Ráczi Ildikó hasonló címmel tartott korábban előadást az ELTE-n, 2011-ben. Egy jó hangulatú, játékos délutánon vettünk részt óvodapedagógusainkkal együtt, ahol a képességfejlesztés és tehetséggondozás gyerme-

kek számára is örömteli ötleteivel gazdagodhattunk. Mi magunk is logikai feladatokat oldhattunk meg, illetve színes, értékes fejlesztőjátékokkal ismerkedhettünk. A nevelési értekezletről készült képek megtekinthetők iskolánk honlapján.

2014. március 22-én iskolánkat képviseltem a budapesti MOM Kulturális Központban, ahol „A játék ereje” címmel rendezték meg a Tehetségpontok Országos Konferenciáját. Az Országos Tehetségnap keretében ekkor adták át a Magyar Tehetség Nagyköveteinek a megbízóleveleket, a Tehetségek Szolgálatáért éves és életműdíjakat, valamint ekkor került sor a Felfedezettjeink pályázat eredményhirdetésére is.

Hatalmas élmény volt számomra, hogy olyan embereket hallgathattam a tehetségfejlesztésről nyilatkozni, mint a Magyar Tehetség Nagykövetei, és bemutatkoztak az Ifjú Felfedezetttek is, elmondva, hogy mi minden segítette őket tehetségük kibontakoztatásában.

A rendezvény izgalmas újdonsága volt az a kerekasztal-beszélgetés, melyet a televíziós tehetségkutató műsorokkal kapcsolatban szerveztek, és neves tehetségfejlesztő szakértők, pszichológusok, médiaszemélyek és hírességek vettek rajta részt. Izgalmas volt hallgatni, hogy ki miként gondolkodik a tehetségfejlesztésről, és hogyan éltek meg a felfedezettek a felfedezés pillanatát, mi minden szól e műsorokban útletről, nézettségéről, és mi a tényleges tehetségfejlesztésről, hogyan biztosítják ehhez a pszichológiai és szakmai háttérrel.

Végezetül egy idézet Színia Bodnár Erikától: „Az isteni szikra mindenki bennünk megjelent, ahány ember, annyiféleképpen. Emiatt minden ember lehet művész, és egyetlen ember sem helyettesíthető másikkal, mert mindenki egyedi és megismételhetetlen.”

CELUSKÁNÉ CSEPREGI ALÍCIA  
tehetséggondozó tanár



## SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

# Tanulmányi versenyeredményeink

A Székács Evangélikus Iskola diákjai a tanév során számos tanulmányi és sportversenyen vesznek részt. Büszkék vagyunk arra,

hogyan versenyzőink jó néhány területi, megyei és országos versenyről kiváló eredményekkel térnek haza. Az alábbi összefoglaló táblázat a kimagasló tanulmányi eredményeket, sikereket tartalmazza. (Pünkösdkor a sporteredményeket tesszük közzé.)

VERSENY NEVE	TANULÓ/CSAPATTAGOK	HELYEZÉS	FELKÉSZÍTŐ TANÁR
IV. Regionális Környezetvédelmi Vetélkedő	Veres Bence 10/6 Kishonti Pál, Szász Dániel 9/6	2.	Fazekas András
Országos Koráléneklési Verseny	Csizmadia Laura 4. b	bronz min.	Domjánné Szólik Anikó
X. Dél-békési Szónoklatmondó Verseny	Németh Dániel 8/6	különdíj	Koncsek Árpádné
Kölcsey Szavalóverseny	Rácz Gabriella 8/6 Jakó Beáta Laura 10/6 Laskai Zsanett 11/6	1. 1. 1.	Koncsek Árpádné Jenei Mária Jenei Mária
Justh Zsigmond Versmondóverseny	Gyurcsik Dóra 10/6 Jakó Beáta Laura 10/6	2. 3.	Jenei Mária Jenei Mária
Megyei Hittanverseny (1–2. osztály)	Gubacsi-Bok Zsófia, Sóki Zalán, Szatmári László Balázs, Török Virág 2. a Balázs Bernadett, Mojsza Attila, Somogyi Kira, Zalai Bernadett 2. a	1. 3.	Berta Tünde Berta Tünde
Megyei Hittanverseny (3–4. osztály)	Árus Vivien, Csizmadia Laura, Fodor Gergő, Molnár-Farkas Noel 4. b Farkas Dávid, Palacsik János, Ribárszki István, Zsíros Fanni 4. b	2. 3.	Berta Tünde Berta Tünde
Megyei Hittanverseny (7–8. osztály)	Burián Zsolt, Gábor Zorka, Szabó Alexandra, Szemenyei Mónika 8/6	2.	Madarász Géza
Wigner Jenő Fizikaverseny	Kishonti Pál 9/6 Fekete Gabriella 11/4	2. 1.	Csiffári Mária Csiffári Mária
Gimnáziumi Városi Hittanverseny	Gyenge Krisztián, Hack Dóra, Jelinek Alexandra 11/6 Ágoston Bernadett, Horváth Csaba, Kiss Patrícia, Krásméri Zsuzsanna 10/6 Berta Vivien, Borsodi Fülöp Márk, Szabó Zoltán, Tóth Kitti 12/6	1. 2. 3.	Balog Eszter Balog Eszter Ihász Beatrix
Országos Hittanverseny	Gubacsi-Bok Zsófia, Sóki Zalán, Szatmári László Balázs, Török Virág 2. a	1.	Berta Tünde
Curie Kémia Emlékverseny (levelezős forduló)	Kishonti Pál 9/6 Veres Bence 10/6	1. 1.	Fazekas András Fazekas András
Irinyi János Országos Kémiaaverseny (területi forduló)	Kishonti Pál 9/6 Veres Bence 10/6	1. 1.	Fazekas András Fazekas András
Városi-területi Angol Nyelvi Verseny	Mlinarics Laura Sára 6. a Madarász Noémi 7/6	1. 1.	Bacsurné Nagy Ildikó Schmittinger Anikó
Német Nyelvi Versés Prózamondó-verseny (vers kategória)	Németh Dániel 8/6 Bulzán Mirtill 11/4	1. 2.	Szitó Tímea Csicsely Szilvia
Német Nyelvi Versés Prózamondó-verseny (próza kategória)	Csizmadia Emese 11/6 Krásméri Zsuzsanna 10/6	1. 2.	Szitó Tímea Szitó Tímea

## SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

## Néhány gondolat iskolánk Szülői Klubjáról

A Szülők Klubja kezdőalkalmát (még az első félévben) Pesics Zsuzsanna iskolapszichológus tartotta a gyermekek helyes táplálkozásáról. Szülőknek, tanároknak egyaránt tartalmas összeállítást hallhattunk. Ez az együttlét adott motivációt ahhoz, hogy a második félévben tudatosabban, szervezettebben folytatódjon a klub.

A februári alkalom arról szólt, hogy egy szülő hogyan, milyen módon tudja segíteni gyermeke tanulását. Az a tapasztalat, hogy ahol a szülők figyelmet fordítanak erre, ott a gyermek jobban tud teljesíteni az iskolában. Ezért szaktanárok segítségével láttunk neki a témának. Koczka Istvánné Erikától elméleti-módszertani gondolatokat hallhattunk, majd Wittmann Edit (matematika-kémia szakos tanár), Bacsuriné Nagy Ildikó (angolnyelv-tanár) és Tóth Judit (tanító-hon- és népmeseterületű pedagógus) gondolatai nyomán konkrét lehetőségek és javaslatok hangoztak el például arról, hogy miként tudjuk az idegen nyelveket otthon kikérdezni akkor, ha mi, szülők, adott esetben nem beszéljük az adott

nyelvet. Arról is szó esett – gyakorlati, életszerű tanácsként –, hogy miként lehet a konyhában, például sütés közben a mértékegységeket gyermekünkkel együtt tanulgatni. De a történelem is könnyebben megy, ha jó vázlat megírása alapozza meg a felkészülést.

A márciusi alkalom a kamaszokról szólt. Jómagam a pubertáskori hitvilágot vázoltam fel, majd Pesics Zsuzsanna a pszichológia felől közelített a kamaszok lelki világához. Nagyné Györgyi Szilvia pedig a szülői felelősség alapvető területeit vázolta fel G.

**A Szülők Klubja legközelebbi alkalma:**

2014. április 30., szerda, 17 óra  
**Témánk az internet.**

Miben hasznos és miben káros a gyermekem számára?

*Előadók: Pesics Zsuzsa,  
Balog Eszter, Madarász Géza*

Chapman „Kamaszokra hangolva” című könyve alapján.

Az összejöveteleink mindig felvezetőkké kezdődnek, amelyekre szabad reagálni, amelyek gondolatokat ébresztenek, amelyekből tanulhatunk. A Szülői Klub célja mindezekon kívül az is, hogy egymás tapasztalatai által is épüljünk, családjaink egymásra figyelő szeretetközösség legyen. És az is, hogy az ige fényénél közösen megmelegedjünk a gondterhes hétköznapiakban: erőt kapjunk és megerősítő áldást az anyai vagy apai hivatásunk megerősítésében.

Szeretettel várjuk állandó klubtagjainkat a következő alkalmunkra, valamint azokat a szülőket is hívjuk, akik még nem voltak a klubban. Szeretettel kérem Önöket, jöjjenek el, látogassanak meg bennünket. Ismerjük meg egymást, tanuljunk, beszélgesünk együtt gyermekeink boldogsága, testi-lelki egészségéért érdeklődésben!

BALOG ESZTER  
iskolalelkész  
+36 20/824-2019

## Megújul iskolánk fűtése

Elavult kazánokkal és régi radiátorok segítségével a megfelelő hőmérséklet biztosítása jelentős anyagi megterhelést jelent az intézményünk költségvetésének. Régóta keressük a megoldást, amely lehetőséget ad a korszerűsítésre, hogy ezáltal jóval kisebb energiafelhasználással érhesük el a szükséges hőmérsékletet iskolánk tantermeiben.

A megoldást az Új Széchenyi Terv Környezet és Energia Operatív Program támogatási rendszeréhez benyújtott, a „Székács Evangélikus Iskola energetikai fejlesztése megújuló energiaforrás hasznosításával kombinálva” című, KEOP-4.10.0/E/12-2014-0006 jelű pályázat jelenti, melyet a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért felelős helyettes államtitkár támogatásra érdemesnek ítél. A támogatás összege: 149 617 608 Ft. Az erről szóló értesítést 2014. március 24-én kaptuk meg.

A pályázat rövid leírása: A Székács

Evangélikus Iskola célja meglévő iskolaépületének energetikai korszerűsítése. A projekt során a meglévő iskola épületén részleges nyílászárócsere tervezünk. Az intézmény fűtési rendszerének korszerűsítése halaszthatatlan, a 45 éves, rendkívül energiapazarló gázkazánok helyett modern gázkazánokat (4 db, egyenként 100 kW teljesítményűt) építünk be, egyidejűleg a radiátorokat is cserélni szükséges (182 db 250 W teljesítményű). Az iskolaépület keleti oldalán lévő magas tetőre és a tornacsarnok lapos tetejére elhelyezett, 45,5 kW teljesítményű fotovoltaiikus villamosmű telepítését tervezzük.

A projekt 2014. május 1-jén indul és várhatóan november végén zárul. A megvalósítást követően az intézményben tanuló diákok, illetve pedagógusok már a mai kor követelményeinek megfelelő, modern környezetben folytathatják munkájukat, amellyel, hogy az intézmény energiaköltségei is jelentősen redukálódnak.

## Életképek...



Szalagavató (2014. február 8.)



IV. Székács-gála (2014. március 21.)

# NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Csehi József

## TEMETÉS (2013. december 14. – 2014. április 4.)

Németh Bálint (75) · Jankó Róbert (41) · Berta Sándorné (Györgyi Lenke 85) · Bartók Imréné (Laki Erzsébet 63) · Gyulai Istvánné (Sitkei Éva 88) · Pacsika Mária Ágnes (49) · Brachna Pál (86) · Koncsek Árpádné (Valaczkai Vilma Gizella 87) · Kovács János László (78) · Király István (83) · Fejes Sándorné (Gombkötő Éva 85) · Németh Ferencné (Csiszár Emília 93) · id. Kovács István János (78) · Janecska András (86) · Szalók Zoltán Sándor (71) · Szücs Gyuláné (Fazekas Gizella 83) · Szikora Józsefné (Kienle Margit 90)

· Támadás Józsefné (Hanga Anna 82) · Svecz Istvánné (Kálmán Jolán 83) · özv. Ádász Antalné (G. Kiss Margit 90) · Kunstárné Sin Jolán Julianna (84) · Fazekas Ferencné (Hegedűs Margit 84) · Tóthné Győri Éva (60) · Tóth Mihályné (Járolí Rozália 80) · Kovács Imréné (Torda Magdolna 82) · Budai Albertné (Bobus Irén 92) · Mecsey Lajosné (Sándor Mária Rozália 74) · Marosvölgyi Sándorné (Babics Rozália 75)  
A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1]n 2,17]

## ADOMÁNYOK AZ OROSHÁZI HARANGSZÓ ÚJSÁGRA

2013. december 14. – 2014. április 4.

Zsíros Györgyné	2000 Ft	Tarr István	2000 Ft
Daniné Witt Márta	1000 Ft	Szula Mária	2000 Ft
Szula István és neje	500 Ft	Berta Károlyné	2000 Ft
Ravasz Béláné	2000 Ft	Kovács Lajos és neje	2000 Ft
Ravasz Katalin	2000 Ft	ifj. Györgyi István	1000 Ft
Pásztorcsik Jánosné	2000 Ft	Kovács Ferenc és neje	2000 Ft
Nagy Dénesné	1000 Ft	Dr. Horváthné Csepregi Terézia	1500 Ft
Dr. Domonkosné Ujj Veronika	10000 Ft	Schneider Józsefné	1000 Ft
Kovács Pálné	500 Ft	Pásztorcsik Jánosné	1000 Ft
Rajki László	1000 Ft	Kiss János	2000 Ft
Hajdú Géza	5000 Ft	Dénes József és neje	2000 Ft
Halupa József és neje	2000 Ft	vitéz lovag Simon Árpád	20000 Ft
Kecskésné Boros Judit	2000 Ft	Nemes Endréné	1000 Ft
K. Tóth László és neje	2000 Ft	Pusztainé Nagy Erzsébet	1000 Ft
Cserven Istvánné	1000 Ft	Héjja Bálint	2000 Ft
Csótó Nagy Istvánné	2000 Ft	Szabó Józsefné	2000 Ft
Rajki József és családja	2000 Ft	Papp Vilmosné	2000 Ft
Csepregi Ervinné	2000 Ft	Németh Bálintné	1000 Ft
Dérmé Csepregi Klára	1000 Ft	Szekeres Józsefné	1000 Ft
Szokodi László	1000 Ft	Pál Istvánné	3000 Ft
Pál Tamásné	1000 Ft	Tóth László	3000 Ft
Huszár Pálné	1000 Ft	Jankainé Zelenka Anikó	1000 Ft
Tóth Sándor István	5000 Ft	Bérczes Elemér és felesége	5000 Ft
Győri Dani József és neje	3000 Ft	Tompa Pál	2500 Ft
Csécsei Pálné	2000 Ft	Horváth Kálmánné	2000 Ft
Bencze Géza és neje	10000 Ft	Szalay Judit	1000 Ft
Czikora Lajos	2000 Ft	Szász István és neje	2000 Ft
Tóth Jánosné és családja	2000 Ft	Bakos Józsefné	1000 Ft
Kovács Tiborné és Tímea	2000 Ft	Barna Imre László	2000 Ft
Juhász Nagy Mihály és neje	2000 Ft		